

Identifikace a návrh zjednodušení správního trestání na úrovni samospráv

Bc. Michaela Snášelová

Diplomová práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Michaela SNÁŠELOVÁ**
Osobní číslo: **M10436**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Identifikace a návrh zjednodušení správního trestání na úrovni samospráv**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Definujte základní principy správního trestání na úrovni obcí.
- Charakterizujte obecně závazné vyhlášky a způsoby trestání jejich porušení.

II. Praktická část

- Analyzujte rozhodovací praxi Městského úřadu Zábřeh z hlediska řešení porušování obecně závazných vyhlášek.
- Na základě výše zjištěných poznatků zhodnoťte předmětné činnosti správního orgánu a formulujte doporučení k odstranění vad.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- [1] HENDRYCH, D. Správní právo: Obecná část. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. 837 s. ISBN 978-80-7400-049-2.
[2] JEMELKA, L. aj. Správní řád: komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. 640 s. ISBN 978-80-7400-157-4.
[3] KOUDELKA, Z. aj. Komentář: Zákon o obcích (obecní zřízení). 4. vyd. Praha: Linde, 2009. 486 s. ISBN 978-80-7201-760-7.
[4] MATES, P. Základy správního práva trestního. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 202 s. ISBN 978-80-7179-806-4.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jana Jurníková, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **26. března 2012**
Termín odevzdání diplomové práce: **2. května 2012**

Ve Zlíně dne 26. března 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA

DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

2.5.2012

Štefánková P.

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce se zaměřuje na právní úpravu správního trestání na úrovni samospráv. Teoretická část se zabývá pojmem samospráva, možnostmi správního trestání samospráv a právní úpravou přestupkového zákona. Dále vymezuje pojem obecně závazná vyhláška a zabývá se jejím vydáváním na úrovni obcí. Praktická část diplomové práce se orientuje na představení ORP Zábřeh, analýzu správního trestání (především přestupkové řízení, množství a druhy přestupků a jejich vývoj v období let 2006 až 2011, analýzu přestupků spáchaných mladistvými pachateli). Na závěr praktické části jsou uvedena nejvýraznější negativa správního trestání nalezena v průběhu vykonávané praxe na Městském úřadě Zábřeh a možná návrhová řešení na jejich prevenci či odstranění.

Klíčová slova: samospráva, obec, kraj, správní trestání, správní delikty, přestupek, přestupkové řízení

ABSTRACT

This thesis focuses on the regulation of administrative punishment by the authorities. The theoretical part deals with the concept of self-government, access to administrative punishment, governments and regulatory infraction of the law. Further defines the term generally binding ordinance and deals with the issue at the municipal level. The practical part is focused on district performance Zabreh, analysis of administrative punishment (especially infringement procedure, the number and types of offenses and their evolution over the period 2006 to 2011, analyzing offenses committed by juvenile offenders). At the conclusion of the practical section describes the most significant negative administrative punishments found in the course of practice performed at the Municipal Office Ex-shore and perhaps design solutions for their prevention or removal.

Keywords: government, community, region, administrative punishment, administrative offenses, misdemeanor, misdemeanor proceedings

Diplomovou práci věnuji své rodině, která mě po celé období mého studia plně podporovala, a především mému tatínkovi Jaroslavovi, který navždy zůstane v mém srdci.

Děkuji své mamince Janě, babičce Anně a bratrovi Patrikovi za psychickou, morální i finanční podporu. Děkuji svému příteli Františkovi za obrovskou podporu, společnost při mém studiu, korekturu a poskytnuté rady.

Velké poděkování patří pracovníkům Městského úřadu Zábřeh za poskytnutou praxi, čas, informace, za jejich milý a vstřícný přístup.

Děkuji své vedoucí práce paní JUDr. Janě Jurníkové Ph.D. za vedení práce a poskytnuté rady.

Motto: Kdo chce, hledá způsoby. Kdo nechce, hledá důvody.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 SAMOSPRÁVA	11
1.1 OBCE.....	12
1.2 KRAJE	13
2 SPRÁVNÍ TRESTÁNÍ	14
2.1 SPRÁVNÍ DELIKT.....	15
2.1.1 Projednávání správních deliktů	17
2.1.2 Trestní postih za správní delikt	18
2.2 PŘESTUPEK.....	18
2.2.1 Formální a materiální znaky přestupku	19
2.2.2 Odpovědnost za přestupek	20
3 ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH	22
3.1 PŘÍSLUŠNOST K ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH	22
3.1.1 Obecní úřady a zvláštní orgány obcí	23
3.1.2 Obecní úřady obcí s rozšířenou působností.....	25
3.1.3 Jiné správní orgány.....	26
3.2 PRŮBĚH PŘESTUPKOVÉHO ŘÍZENÍ	26
4 OBECNĚ ZÁVAZNÉ VYHLÁŠKY	30
II PRAKTICKÁ ČÁST	33
5 ROZHODOVACÍ ČINNOST MŮ ZÁBŘEH	34
5.1 OBECNĚ ZÁVAZNÉ VYHLÁŠKY A JEJICH PORUŠOVÁNÍ.....	38
5.2 PRŮBĚH PŘESTUPKOVÉHO ŘÍZENÍ	41
6 ANALÝZA PŘESTUPKŮ	43
6.1 ANALÝZA MNOŽSTVÍ PŘESTUPKŮ ZA OBDOBÍ 2006 AŽ 2011	47
6.2 ANALÝZA PORUŠENÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH VYHLÁŠEK ZA OBDOBÍ 2006 – 2011	56
6.3 ANALÝZA PŘESTUPKŮ SPÁCHANÝCH NEZLETILÝMI ZA OBDOBÍ 2006 - 2011	63
7 ZJIŠTĚNÁ ÚSKALÍ PŘESTUPKOVÉHO ROZHODOVÁNÍ MĚSTA ZÁBŘEH	66
7.1 NÁVRHY MOŽNÝCH ŘEŠENÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ	66
7.1.1 Obecně prospěšné práce	66
7.1.2 Změny v doručování listin.....	68
7.1.3 Výpomoc při ústních jednáních.....	69
7.1.4 Využití školení v plném rozsahu pro referenty	70
7.1.5 Přísnější pokuty nezajištěných psů.....	70
7.1.6 Postihy za neuklizení psích exkrementů	71
7.2 CENTRÁLNÍ REJSTRÍK DROBNÝCH TRESTNÝCH ČINŮ.....	71
ZÁVĚR	73
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	75
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	79
SEZNAM OBRÁZKŮ	80

SEZNAM GRAFŮ	81
SEZNAM TABULEK.....	82
SEZNAM PŘÍLOH.....	83

ÚVOD

Správní trestání nepatří mezi nejpozitivnější oblasti správního práva, přesto se jedná o zajímavé téma, které mě oslovilo a zaujalo. Správní trestání prováděné na úrovni samospráv je krásným příkladem subsidiarity veřejné správy, tedy je postavené co nejbližše samotným občanům obcí a měst. Jelikož je správní trestání široké téma, práce je zaměřena na konkrétní oblast páchání přestupků a porušování obecně závazných vyhlášek.

Každý občan by měl mít alespoň základní povědomí o přestupcích a měl by znát obecně závazné vyhlášky obce/města, ve kterém žije, aby se vyvaroval jejich porušení. V případě porušení si byl vědom trestních postihů. Občané si mnohdy neuvědomují, jaké následky může mít pouhé nahlášení přestupku ze sobeckých důvodů s cílem, že se chtějí někomu pomstít a doufají v co nejvyšší pokutu při možné horní hranici.

Diplomová práce čtenáři přiblíží tematiku správního trestání na úrovni samosprávy. Teoretická část se zaměřuje na pojem samospráva s návazností na základní principy správního trestání. Důraz je kladen na přestupkové řízení (průběh přestupkového řízení a možné sankce) a následně na porušování a trestání obecně závazných vyhlášek. Analýza je zaměřená na rozhodovací praxi Městského úřadu Zábřeh (rozhodování o přestupcích, druhy řešených přestupků a vývoj množství přestupků v období let 2006 – 2011, včetně analýzy porušování obecně závazných vyhlášek a analýzy přestupků nezletilých pachatelů).

Město Zábřeh jsem si pro analýzu vybrala proto, že je mi velmi blízké z hlediska osobních, rodinných i přátelských vztahů. Vedoucí přestupkového oddělení, paní Vlková, mi umožnila vykonat na přestupkovém oddělení diplomovou praxi, díky níž jsem získala cenné informace a data, která jsem využila právě při analýze rozhodovací praxe. Vzhledem k tomu, že město Zábřeh má uzavřené veřejnoprávní smlouvy s obcemi ve svém správním obvodu, analýza je provedena v rámci celého ORP Zábřeh.

Práce, především teoretická část, je pojata jako určitá kompilace, tzn., že jsou zde shromážděné a setříděné informace dostupné z různých publikací (ať už literárních zdrojů nebo platných zákonů). V praktické části jsou využity informace získané v průběhu diplomové praxe na přestupkovém oddělení, které mi poskytli referenti, a informace z interních zdrojů, které mohly být tímto způsobem (v rámci diplomové práce) zveřejněny.

Samotný závěr praktické části vymezuje nalezená úskalí rozhodovací činnosti přestupkového oddělení Městského úřadu Zábřeh. Návrhová řešení se pokoušejí o nápravu těchto vad, případně jejich zmírnění či úplné odstranění.

Aktuální tematikou správního trestání na úrovni samospráv je zavedení centrálního registru přestupků, který by měl napomoci rozhodování o přestupcích páchaných stejnými pachateli ve větší míře. Registr byl schválen již v březnu 2012 Vládou ČR. Podle registru by měl být třetí přestupek jednoho pachatele nově trestán jako trestní čin. Blíže o registru pojednává samotný závěr praktické části diplomové práce.

Cílem této práce je tedy poskytnout čtenáři ucelené informace o přestupkové činnosti se zaměřením na analýzu rozhodovací praxe vybraného úřadu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SAMOSPRÁVA

Činnosti realizované v rámci veřejné správy se dělí na činnosti prováděné v rámci státní správy a na činnosti vykonávané v rámci samosprávy. Objem těchto činností je dán vnitřním uspořádáním státu. Dominanci státní správy či samosprávy určují ústavní principy jednotlivých států. (Klíma, 2006, s. 97)

V obecním slova smyslu můžeme samosprávou rozumět samostatné spravování záležitostí, které se nás bezprostředně dotýkají. Existence samosprávy zakotvené v právních předpisech je spojována s existencí tzv. veřejnoprávních korporací. Takovouto korporací můžeme rozumět subjekt veřejné správy, jemuž je svěřena veřejná moc plnit veřejné úkoly. Jedním z dalších znaků veřejnoprávní korporace je její právní subjektivita, tj. schopnost být nositelem práv a povinností, schopnost samostatně jednat a za tato jednání nést plnou odpovědnost. (Klíma, 2006, s. 98)

Hendrych charakterizuje samosprávou jako formu veřejné správy, která spočívá ve správě územně či jinak organizovaného společenství lidí, které si své záležitosti řeší samostatně a činí rozhodnutí přímo nebo prostřednictvím volených orgánů. (Slovník nejčastěji používaných pojmů ve veřejné správě, 2008 – 2012)

V České republice je samospráva zaručena Ústavou České republiky a to článkem číslo 8. Samostatnou kapitolou v Ústavě je Hlava sedmá, která se přímo zabývá základními úpravami české samosprávy. (Mezikulturní dialog... společně napříč kulturami, Ústava České republiky, 1992)

Pojetí samosprávy můžeme také rozlišovat ze dvou hledisek – politického a právního. Politické pojetí vyjadřuje samosprávou jako spoluúčast občanů ve veřejné správě a zároveň zapojení čestných (neprofesionálních) funkcionářů na jejím výkonu. Oproti tomu právní pohled na samosprávou ji charakterizuje jako výkon veřejné správy, který přísluší subjektu odlišnému od státu. Samospráva je vykonávána relativně nezávisle na státní správě. (Hendrych, 2006, s. 146)

Pojem samosprávy můžeme také charakterizovat jako ústavou a zákony stanovený okruh úkolů veřejné správy, které jsou vykonávány vlastním jménem. Tyto úkoly jsou svěřeny samosprávným korporacím odlišným od států. Správní orgány jako nositelé samosprávy nejsou při jejím výkonu podřízeny státu. Státu přísluší pouze právní dozor nad jednáním samosprávných korporací. Konkrétní rozsah samosprávných úkonů se liší v jednotlivých

státech a je závislý na jejich zákonodárství. Česká ústava sice stanoví právo na samosprávu, ale již nevymezuje okruh úkolů náležící obcím a krajům. (Hendrych, 2006, s. 146)

Samosprávu lze dále rozlišovat jako samosprávu územní a samosprávu zájmovou. Oba případy jsou spojované s existencí veřejnoprávních korporací. Územní samosprávu v České republice reprezentují na nižší úrovni obce a na vyšší úrovni kraje. Zájmová samospráva je reprezentována profesními komorami (advokátní, notářské, lékařské, ale i např. vysoké školy). Základním rozlišovacím znakem mezi územní a zájmovou samosprávou je předmět samosprávy. V případě obcí a krajů jde o spravování záležitostí vázaných k určitému vymezenému teritoriu a k osobám spjatých s tímto územím. U zájmové samosprávy se předmět činnosti týká řízení, organizace, chodu a kontrole činností, které vykonávají osoby specializované v určitém oboru. (Klíma, 2006, s. 102)

1.1 Obce

Základním právním předpisem upravujícím postavení obce je samotná Ústava České republiky. V čl. 99 přímo stanoví samosprávu obcí. (Mezikulturní dialog... společně napříč kulturami, Ústava České republiky, 1992)

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) charakterizuje obec jako základní územní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek a je vymezeno hranicemi území obce. (Zákony v/2011, 2011, str. 7)

Každá obec je součástí kraje a je samostatně spravována zastupitelstvem. (Mezikulturní dialog... společně napříč kulturami, Ústava České republiky, 1992)

Existují tři předpoklady podmiňující existenci obce – území, lidé trvale žijící na tomto území s vůlí spravovat určité záležitosti a majetek pro společné hospodaření. Obec je právnickou osobou. Vystupuje v právnických vztazích a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Z veřejnoprávního postavení obcí vyplývají určitá veřejnoprávní práva a povinnosti. Obec se v některých záležitostech může chovat jako osoba soukromého práva (nakupuje, prodává nemovitosti i věci movité, uzavírá smlouvy o dílo, smlouvy mandátní, smlouvy pojistné k pojištění vlastního majetku atd.). (Klíma, 2006, s. 227)

Zákon o obcích rozděluje obce dle vykonávané přenesené působnosti na obce s pověřeným obecním úřadem a obce a rozšířenou působností. Oba tyto typy obce vykonávají přenesenou

nou působnost na svém území v rozsahu jim svěřeným zvláštními zákony. (Zákony v/2011, 2011, s. 15)

Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností vyjmenovává ve svých přílohách konkrétní obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. Dle § 3 tohoto zákona vymezuje vyhláška Ministerstva vnitra správní obvody těchto obcí. (Nakladatelství Sagit a.s., Sběrka zákonů, 1996 – 2012)

Podrobnější úpravou obcí se zabývá dříve zmíněný zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). (Zákony v/2011, 2011, s. 7 – 33)

1.2 Kraje

Z. Koudelka charakterizuje kraje jako územní společenství občanů, kterému náleží právo na samosprávu. Mezi charakteristické prvky kraje patří území, obyvatelstvo, soustava orgánů jimiž jedná a uskutečňuje svou vůli, právní subjektivita a vlastní hospodaření dle vlastního rozpočtu. Kraj je, stejně jako obec, veřejnoprávní korporací, může tedy vystupovat svým jménem v právních vztazích a má postavení právnické osoby. Má právo na vlastní majetek se kterým hospodaří dle zákona. (Klíma, 2006, s. 230 – 231)

Existence krajů je dána Ústavou České republiky v článku 99, ve kterém se přímo uvádí, že „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky“. (Klíma, 2006, s. 230 – 231)

Stejně jako obec i kraj samostatně spravuje zastupitelstvo. Vyšší územní samosprávné celky – kraje – lze vytvořit nebo zrušit pouze ústavním zákonem. (Mezikulturní dialog... společně napříč kulturami, Ústava České republiky, 1992)

Základní charakteristiky krajů upravuje zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). (Zákony v/2011, 2011, s. 34 - 50)

2 SPRÁVNÍ TRESTÁNÍ

Trestání – rozhodování o vině a trestu za porušení práva – se člení na soudní trestání a správní trestání. Trestná jednání pak na soudní delikty (trestné činy) a správní delikty. Podíl veřejné správy na „nalézání trestního práva“ se liší v různých státech v závislosti na historických podmínkách a právním vývoji. (Hendrych, 2009, s. 439)

Správní trestání protiprávních jednání označovaných zpravidla jako správní přestupky se v právních řádech evropských zemí značně odlišuje zejména v pojetí správního deliktu a jeho právního základu, a v rozsahu pravomoci správních úřadů tyto delikty projednávat a postihovat (v některých zemích se omezuje pravomoc správních úřadů na provádění blokového řízení, jinde jsou správní úřady povolány rozhodovat o přestupcích zásadně v prvním stupni, přičemž na základě opravných prostředků nebo za jiných zákonem stanovených okolností přechází rozhodovací pravomoc na soudy. V dalších případech rozhodují správní úřady o deliktu v prvním i druhém stupni s možností soudního přezkoumání pravomocných správních rozhodnutí). (Hendrych, 2009, s. 440)

Kritéria pro stanovení hranice mezi soudními a správními delikty:

- objekt deliktu – v případě správních deliktů se typicky považuje řádný výkon veřejné správy, zatímco u soudních deliktů ochrana osobnosti člověka, jeho práv a svobod;
- závažnost deliktů – těžší delikty spadají do soudní, lehčí do správní pravomoci, přičemž měřítkem hodnocení závažnosti je zejména druh a výše sankce, morální závadnost (a naopak morální indiferentnost) postihovaného protiprávního jednání, charakter a rozsah způsobených následků apod.;
- kritérium difamace (společenského odsouzení pachatele a s tím spojené následky pro „bezúhonnost“ odsouzené osoby);
- rozdílný typový stupeň společenské nebezpečnosti (společenské škodlivosti). (Hendrych, 2009, s. 440)

Právní teorie i praxe, starší i novější, naše i zahraniční, nenašla dosud obecně platnou hranici mezi oběma typy deliktů. (Hendrych, 2009, s. 440)

Správní trestání, tedy rozhodování správních orgánů o vině a trestu za protiprávní jednání, je u nás (ve srovnání s jinými evropskými státy) velmi široce uplatněno. O šíři trestní pravomoci veřejné správy např. vypovídá, že náš právní řád čítá přes 200 zákonů obsahujících

skutkové podstaty správních deliktů, že téměř každý nově přijímaný zákon z oboru správního práva zahrnuje též ustanovení o správních deliktech. Tomuto rozsahu a též významu správního trestání z hlediska zásahů do práv a svobod jednotlivců neodpovídá kvalita současné právní úpravy. (Hendrych, 2009, s. 440)

2.1 Správní delikt

Prostřednictvím zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) svěřuje stát správní delikty obcím, jakožto orgánům územní samosprávy. Zákon taxativně vymezuje správní delikty, jejichž řízení stát výslovně přenesl na obce, které by dané přestupky měly projednávat v rámci své samostatné působnosti. Při rozhodování o správních deliktech zůstává obci ponecháno postavení správního úřadu. (Koudelka, 2009, s. 195)

Pojmem správní delikt lze označit protiprávní jednání odpovědné osoby. Znaky správního deliktu jsou stanoveny zákonem. Zákon spojuje hrozbu sankcí trestní povahy ukládané v rámci výkonu veřejné správy. (Mates, 2008, s. 15)

Správní delikty se obecně dělí na:

- přestupky,
- správní delikty fyzických osob,
- správní delikty právnických osob,
- správní disciplinární delikty,
- správní administrativní delikty. (Koudelka, 2009, s. 195)

Správní delikty lze v teorii klasifikovat podle různých kritérií. Též s ohledem na praktické problémy tvorby a aplikace práva je vhodné rozlišovat zejména:

1. správní delikty fyzických osob (FO) a správní delikty právnických osob (PO),
2. správní delikty se všeobecným subjektem a správní delikty se speciálním subjektem,
3. správní delikty se zaviněním a správní delikty bez ohledu na zavinění,
4. správní delikty, při jejichž projednávání leží důkazní břemeno na veřejné správě, a správní delikty, u nichž důkazní břemeno leží na odpovědné osobě,
5. správní delikty, u nichž se lze zprostit odpovědnosti, a správní delikty bez této možnosti,
6. správní delikty komisívní a správní delikty omisívní,

7. správní delikty dokonavé a správní delikty trvací,
8. správní delikty, které poškozují chráněný zájem, a ohrožovací správní delikty,
9. hmotněprávní správní delikty a procesněprávní správní delikty,
10. správní delikty projednávané v rámci výkonu státní správy, správní delikty projednávané v rámci výkonu územní samosprávy a správní delikty projednávané při výkonu profesní samosprávy nebo akademické samosprávy,
11. správní delikty projednávané z moci úřední a správní delikty projednávané na návrh,
12. povinně projednávané správní delikty a účelově projednávané správní delikty,
13. správní delikty, za které je nutno uložit sankci, a správní delikty, za které je možno (ale nikoli nutno) uložit sankci. (Mates, 2008, s. 16 – 17)

Nejtypičtějším a po obsahové i legislativně technické stránce řádově propracovanějším správními delikty jsou dnes přestupky. (Mates, 2008, s. 16)

Pachatelem správního deliktu může být FO (je tomu tak výlučně u přestupků, u tzv. jiných správních deliktů FO a u veřejných disciplinárních deliktů, dále je tomu tak u smíšených správních deliktů a u tzv. pořádkových deliktů) nebo PO (u správních deliktů PO, u smíšených správních deliktů a u tzv. pořádkových deliktů). (Mates, 2008, s. 19)

Na pachatele správního deliktu se hledí jako by příslušný správní delikt nespáchal (zásada presumpce nevinny). (Mates, 2008, s. 15)

Převážná většina správních deliktů je projednávána v rámci výkonu státní správy. Pokud jsou správní delikty projednávány v rámci výkonu samosprávy, liší se v postupu i odvolacím správním řízení – odvolací správní řízení o odvolání proti rozhodnutí orgánu obce vydanému v samostatné působnosti vede příslušný krajský úřad ve své přenesené působnosti. (Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998 – 2012)

Až na ojedinělé výjimky se správní delikty projednávají z úřední moci, tzn. z vlastního podnětu správního orgánu, existuje-li důvodné podezření, že byl spáchán správní delikt. Návrhové delikty se projednávají pouze na základě návrhu zákonem k tomu zmocněných osob. V platném právu má povahu návrhových deliktů pouze několik málo přestupků, které jsou taxativně určeny zákonem. (Mates, 2008, s. 17)

Tyto přestupky stanoví přestupkový zákon v § 68 odst. 1. Jedná se o přestupky podle § 49 odst. 1 písm. a) až c), přestupky podle § 22 odst. 1 písm. h) a § 50 - spáchané mezi blízkými osobami. Tyto přestupky se projednávají na návrh osoby postižené, jejího

zákonného zástupce nebo opatrovníka. (Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998 – 2012)

§ 49 vymezuje přestupky proti občanskému soužití, kterých se dopouští ten, kdo jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch; ten, kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví; ten, kdo úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním. § 22 odst. 1 písm. h) stanoví přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, kterých se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích způsobí dopravní nehodu, při které je jinému ublíženo na zdraví a to tím, že poruší zvláštní právní předpis, jímž se myslí zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů. A § 50 vymezuje přestupky proti majetku. (Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998 – 2012)

2.1.1 Projednávání správních deliktů

Projednávání správních deliktů je zákonem svěřeno veřejné správě, resp. správním orgánům. Příslušné správní úřady nebo jiné orgány (případně úřední osoby) musí být k projednávání správních deliktů (popřípadě k ukládání sankcí za správní delikty) na místě výslovně zmocněny. Správní řízení je univerzální procesní formou pro projednávání správních deliktů. V některých případech jsou pro projednání správního deliktu upravena i zkrácená řízení, např. blokové řízení. (Mates, 2008, s. 15)

Správní delikty se projednávají dvěma způsoby, a to na základě úřední moci (zásada ofiiality), anebo na základě návrhu postiženého, případně jeho zákonného zástupce či opatrovníka (dispoziční zásada). Správní delikty projednávané z moci úřední můžeme dále rozdělit na delikty, které je správní orgán povinen projednávat vždy, když se o nich dozví (zásada legality), a delikty, u kterých závisí na úvaze příslušného správního orgánu, zda je považuje za účelné projednat, či nikoli (zásada oportunity). (Mates, 2008, s. 15)

Návrhové přestupky vymezuje § 68 odst. 1 přestupkového zákona. Jedná se o „přestupky podle § 49 odst. 1 písm. b) a c), přestupky podle § 22 odst. 1 písm. h) a § 50 spáchané mezi blízkými osobami a přestupky podle § 49 odst. 1 písm. a)“. § 22 vymezuje přestupky proti

bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích a to porušením zvláštního právního předpisu způsobením dopravní nehody, při které je jinému ublíženo na zdraví. § 49 stanoví přestupky proti občanskému soužití. Na návrh se řeší přestupky ublížení na cti tím, že pachatel druhou osobu urazí či vystaví v posměch, z nedbalosti ublíží jinému na zdraví či úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním. Přestupky proti majetku podle § 50 jsou řešeny všechny na návrh. (Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998 – 2012)

Projednávání správních deliktů je typicky agendou státní správy. Jako působnost z oboru územní samosprávy je výslovně charakterizováno projednávání správních deliktů, jejichž skutkové podstaty zakotvuje zákon o obcích a zákon o krajích. (Mates, 2008, s. 15)

2.1.2 Trestní postih za správní delikt

Zákon spojuje s deliktem hrozbu sankcí trestní povahy (trestního postihu), v tomto smyslu se hovoří o trestnosti deliktu. Okruh sankcí možných uložit za správní delikt, je taxativně vymezen zákonem. Nejtypičtější správní sankcí je pokuta. V některých případech zákon umožňuje výběr z několika druhů sankcí. Sankce je ukládána dvěma způsoby – jednak lze sankci uložit obligatorně, kdy zákon užívá formulaci „se uloží“, jednak fakultativně, kdy zákon umožňuje od sankce upustit a užívá formulaci „lze uložit“, resp. že sankce „může být uložena“. (Mates, 2008, s. 13 – 14)

Osobu, která za spáchaný delikt odpovídá, lze potrestat za týž skutek pouze jedenkrát. (Mates, 2008, s. 14)

Mimo sankcí, popřípadě namísto sankcí lze za správní delikt uložit i ochranné opatření. To v některých případech může postihnout i jinou osobu/jiné osoby. Stejně jako sankce musí být i ochranná opatření taxativně vymezena zákonem. (Mates, 2008, 14 – 15)

2.2 Přestupek

Přestupky představují jediný kodifikovaný druh správního deliktu, jehož úprava je obsažena v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích (tzv. přestupkový zákon). Zákon je systematicky rozdělen na obecná ustanovení (§ 1 – 20), zvláštní část, tj. skutkové pod-

staty jednotlivých přestupků (§ 21 – 50), ustanovení procesní povahy (§ 51 – 95) a ustanovení společná, přechodná a závěrečná (§ 89 – 98). (Mates, 2008, s. 43)

Vedle přestupkového zákona obsahuje normy přestupkového práva značný počet zvláštních zákonů. Zvláštní zákony upravují skutkové podstaty přestupků na jednotlivých věcných úsecích veřejné správy a sankce za ně, popř. obsahují odchylnou úpravu některých hmotněprávních a procesních institutů. Mezi tyto zvláštní zákony patří např. zákon ČNR č. 133/1985 Sb., o požární ochraně; zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon); zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím; zákon ČNR č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon); zákon ČNR č. 13/1993 Sb., celní zákon; zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat (plemenářský zákon); zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu; zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti; zákon č. 377/2005 Sb., o finančních konglomerátech; zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech. Počet těchto zvláštních zákonů se blíží stovce. (Hendrych, 2009, s. 454)

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, je pojem přestupek zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek označeno v tomto zákoně a nejde-li o trestný čin nebo jiný správní delikt, který je postižitelný podle zvláštních předpisů. (Černý, 2006, s. 24)

Přestupky se rozumí pouze ta zaviněná protiprávní jednání, která jsou jako přestupky výslovně označena a jejichž procesní režim se řídí procesní částí zákona č. 200/1990 Sb. (Koudelka aj., 2009, s. 196)

2.2.1 Formální a materiální znaky přestupku

U přestupků je nutné rozlišovat formální a materiální znaky. Formální znaky se dělí na obecné zákonné znaky a znaky skutkové podstaty (tzv. typové znaky). Obecné znaky jsou společné pro všechny přestupky (např. věk, přičetnost a zavinění). Typové znaky

umožňují jednotlivé přestupky charakterizovat a individualizovat (např. objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka⁵). (Mates, 2008, s. 43)

Formální znaky jsou stanoveny jak v zákoně o přestupcích, tak i v dalších zákonech upravující jednotlivé přestupky. Obě skupiny znaků se prolínají a musejí být dány současně, má-li být příslušné jednání označeno za přestupek zákonem. (Mates, 2008, s. 43 – 44)

Materiální znak představuje společenskou nebezpečnost či škodlivost. Vyjádřen je přímo v přestupkovém zákoně dikcí „jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti“. Určení, zda společenská nebezpečnost (škodlivost) je vůbec dána a jakého stupně dosahuje, závisí na posouzení všech konkrétních okolností daného případu. Společenská nebezpečnost slouží k odlišení trestních deliktů od správních. Přestupkem je tedy jednání, jehož stupeň společenské nebezpečnosti je nepatrný (resp. u mladistvých malý). (Mates, 2008, s. 44)

Nejvyšší správní soud zdůraznil, že je třeba zkoumat společenskou nebezpečnost všech znaků skutkové podstaty a usuzovat na ni z takových kritérií, jakými je závažnost přestupku, způsob jeho spáchání, následky, okolnosti za nichž byl spáchán, míra zavinění, pohnutky, osobnost pachatele a další. Zásadně je třeba, aby formální i materiální znaky byly vždy naplněny současně a nepřítomnost jakéhokoliv znaku znamená, že dané jednání nemůže být postihováno jako přestupek. (Mates, 2008, s. 45)

2.2.2 Odpovědnost za přestupek

Při určení odpovědnosti za přestupek je nutno vycházet z určení těchto základních znaků (obecně):

- protiprávní jednání (porušení povinnosti) uvedené v přestupkovém zákoně nebo v jiném zákoně, se kterým zákon spojuje hrozbu určitou sankcí a které přísluší projednat správnímu orgánu,

⁵ **Objektem** přestupku jsou společenské vztahy (zájmy, hodnoty), které jsou chráněny zákonem a vůči nimž směřuje pachatelovo jednání. **Objektivní stránka** přestupku je charakterizována jednáním, následkem a příčinným vztahem mezi nimi. **Subjekt** přestupku – pachatelem přestupku je ta osoba, která svým jednáním naplnila všechny znaky přestupku. **Subjektivní stránka** přestupku – správní právo trestní není vždy jednoznačné a důsledné co do přesného vymezení subjektivní stránky deliktů a tato otázka musela být v některých případech řešena judikaturou; přestupky jsou v tomto ohledu výjimkou, protože k jejich definičním znakům zavinění výslovně náleží.) (Mates, 2008 – str. 52, 54, 56, 58-59)

- zaviněné protiprávní jednání i z nedbalosti, pokud zákon výslovně nestanoví úmyslné zavinění. (Černý, 2006, s. 25)

Jednáním se rozumí i opomenutí takového konání, k němuž byl pachatel povinen podle okolností a svých osobních poměrů. (Černý, 2006, s. 25)

K úmyslnému spáchání přestupku dochází i tehdy, jestliže osoba chtěla porušit nebo ohrožit zájem chráněný zákonem nebo zájmy chráněné jinými právními předpisy, když věděla, že svým jednáním může chráněné zájmy porušit nebo ohrožit a pro případ, že je ohrozí či poruší, s tím byla srozuměna. (Černý, 2006, s. 25)

K nedbalostnímu spáchání přestupku dochází tehdy, jestliže pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrožit zájem chráněný zákonem nebo jinými právními předpisy, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí. Dále jde o případ, kdy osoba nevěděla, že svým jednáním může způsobit ohrožení nebo porušení zájmů chráněných zákonem nebo jiným právním předpisem, ačkoliv s přihlédnutím k okolnostem a osobním poměrům o tom mohla a měla vědět. (Černý, 2006, s. 24)

Mezi okolnosti vylučující protiprávnost patří nutná obrana a krajní nouze. (Černý, 2006, s. 25)

3 ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH

Přestupkové řízení je zvláštním druhem správního řízení. Jedná se o souhrn právních norem, které vymezují postavení subjektů tohoto řízení, jejich práva a povinnosti a jejich prostřednictvím se řídí proces projednávání a vyřizování přestupků. (Černý, 2006, s. 26)

Smyslem jednotlivých ustanovení tohoto procesu je, aby bylo účelně, bez zbytečných průtahů, ale objektivně zjištěno, zda došlo ke spáchání přestupku, kdo jej spáchal, za jakých okolností a jakou sankci je třeba uložit pachateli přestupku. (Černý, 2006, s. 26)

V řízení o přestupcích se postupuje jednak podle části III. přestupkového zákona, ustanovení § 51 – 87, jednak podle správního řádu, zákon č. 500/2004 Sb., v platném znění. Správní řád je ve vztahu k zákonu o přestupcích, ale i k jiným zákonům, pokud by upravovaly postup správních orgánů při projednávání přestupků, právním předpisem subsidiárním. (Černý, 2006, s. 26)

3.1 Příslušnost k řízení o přestupcích

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, vymezuje věcnou a místní příslušnost správních orgánů. (Business center.cz, Správní řád, 1998 – 2012)

Správní orgány jsou věcně příslušné jednat a rozhodovat ve věcech, které jim byly svěřeny zákonem nebo na základě zákona. (Business center.cz, Správní řád, 1998 – 2012)

Místní příslušnost správního orgánu je určena

- v řízeních týkajících se činnosti účastníka řízení místem činnosti,
- v řízeních týkajících se nemovitosti místem, kde se nemovitost nachází,
- v ostatních řízeních týkajících se podnikatelské činnosti účastníka řízení, který je fyzickou osobou, místem podnikání,
- v ostatních řízeních týkajících se fyzické osoby místem jejího trvalého pobytu, popřípadě místem pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince,
- v ostatních řízeních týkajících se právnické osoby místem jejího sídla nebo místem sídla její organizační složky; u zahraniční právnické osoby je místní příslušnost správního orgánu určena sídlem její organizační složky zřízené v České republice. (Business center.cz, Správní řád, 1998 – 2012)

Je-li místně příslušných více správních orgánů a nedohodnou-li se jinak, provede řízení ten z nich, u něhož jako prvního byla podána žádost nebo který z moci úřední učinil úkon jako první. (Business center.cz, Správní řád, 1998 – 2012)

Literatura dále hovoří o funkční příslušnosti, jež určuje, který z orgánů téže kategorie, případně téhož systému státních orgánů, rozhoduje ve správním – přestupkovém řízení. Funkční příslušnost určují vnitřní směrnice rozhodnutí vedoucích pracovníků správních orgánů. (Černý, 2006, s. 34)

K projednání přestupků jsou věcně příslušné:

- a) obecní úřady a zvláštní orgány obcí,
- b) obecní orgány obcí s rozšířenou působností,
- c) orgány Policie České republiky,
- d) jiné správní orgány, určené zvláštními zákony. (Černý, 2006, s. 34)

3.1.1 Obecní úřady a zvláštní orgány obcí

Přestupkový zákon stanoví v ustanovení § 53 odst. 1 přestupky, které mohou projednávat obce. Jde o přestupky proti pořádku ve státní správě ve věcech, které jsou jim svěřeny. Přestupky proti pořádku v územní samosprávě, přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti majetku a přestupky proti občanskému soužití, pokud nebyly spáchány porušením obecně závazných právních předpisů o bezpečnosti a plynulosti silničního provozu a přestupky na úseku vyhledávání, ochrany, využívání a dalšího rozvoje přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod a lázeňských míst. (Černý, 2006, str. 35)

Zvláštní zákony svěřují obcím projednávání přestupků i na úsecích, které nespravují. Je tomu tak např. podle ustanovení § 69 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech ve znění pozdějších předpisů. (Černý, 2006, s. 35)

Pokud orgán obce nezabezpečuje jemu svěřenou – přenesenou působnost, může obec uzavřít veřejnoprávní smlouvu s jinou obcí, která bude místo obce v jejím správním obvodu přenesenou působnost vykonávat. K uzavření takovéto smlouvy je třeba souhlasu krajského úřadu. (Černý, 2006, s. 35)

Přestupkovou agendu jako přenesenou působnost státní správy vykonává obecní úřad (zastupitelstvo je vrcholným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a rada obce je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti a nemohou proto rozhodovat

o přestupcích). Na základě zákona o obcích rada obce dle potřeby zřizuje a zrušuje komise rady obce. Ve městech rada zřizuje odbor pro vnitřní věci nebo odbor či oddělení přestupkového řízení a pověřuje je vyřizováním přestupkové agendy. Ve většině případů vykonává přestupkovou agendu komise k projednávání přestupků. Ta je zvláštním orgánem obce, který zřizuje starosta, jmenuje a odvolává její členy. Starosta obce může na základě projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit projednání některých přestupků některé komisi rady obce. K tomuto případu dochází, pokud není v obci zřízena komise pro projednání přestupků jako zvláštní orgán. Předsedou komise musí být osoba s právnickým vzděláním nebo se zvláštní odbornou způsobilostí k projednávání přestupků. (Černý, 2006, s. 36)

Pokud v obci není zřízena komise k projednávání přestupků, příslušným k řízení o přestupcích se stává obecní úřad. Ten tvoří starosta, místostarosta, tajemník a další zaměstnanci zařazení do obecního úřadu. U malých obcí řeší přestupky sám starosta. (Černý, 2006, s. 36)

V případě velkých obcí či měst může přestupky řešit komise pro projednávání přestupků jako zvláštní orgán, komise rady obce nebo obecní či městský úřad. Zaměstnanec úřadu musí splňovat podmínku zvláštní odborné způsobilosti, která se ověřuje před zkušební komisí sestavenou Institutem pro místní správu. (Černý, 2006, s. 36)

K urychlenému vyřízení jednoduchých a jednoznačných přestupků se využívá pověření orgánů nebo pracovníka obecního – městského úřadu výkonem přestupkové agendy. To však nevylučuje projednávání složitějších případů komisí zřízenou starostou. (Černý, 2006, s. 37)

Ve vojenských újezdech je výkon státní správy zajištěn újezdními úřady, jež jsou současně i vojenskými orgány. Jsou podřízeny Ministerstvu obrany. V čele stojí přednosta, který je vojákem z povolání a do funkce ho jmenuje ministr obrany. Výkon přestupkové pravomoci patří do rukou přednosta újezdního úřadu. (Černý, 2006, s. 37)

Pověřené obecní úřady určuje zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. V rámci přestupkové agendy vykonávají tyto obecní úřady státní správu v rozsahu a za podmínek stanovených v ustanovení § 53 odst. 1 přestupkového zákona (přestupky proti pořádku ve státní správě ve věcech, které jsou jim svěřeny, přestupky proti pořádku v územní samosprávě, přestupky proti veřejnému pořádku, atd.). (Černý, 2006, s. 37; Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998 – 2012)

3.1.2 Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

Obce s rozšířenou působností stanovuje příloha č. 2 zákona č. 314/2002 Sb. Jedná se o obecní úřad, který kromě přenesené působnosti dle ust. § 61 odst. 1 písm. a) a podle ust. § 64 zákona o obcích vykonává ve správním obvodu jemu určeném prováděcím právním předpisem přenesenou působnost v rozsahu, který stanoví zvláštní zákony. Správní obvody ORP upravuje vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů. (Černý, 2006, s. 38)

ORP vykonávají přestupkovou agendu v rámci státní správy v rozsahu a za podmínek, které stanoví zvláštní zákony v rámci tzv. přenesené působnosti. Jedná se o přestupky stanovené ust. § 53 odst. 1 a 2 přestupkového zákona nejsou-li k projednání příslušné jiné správní orgány. V podstatě ORP zahrnují celou přestupkovou agendu jenž byla v kompetenci bývalých okresních úřadů. (Černý, 2006, s. 38)

ORP mohou uzavírat veřejnoprávní smlouvy o zajištění výkonu přenesené působnosti. K uzavření takovéto smlouvy je potřeba souhlasu Ministerstva vnitra. (Černý, 2006, s. 38)

Dále obecní úřady s rozšířenou působností vyřizují přestupkové případy dle:

- ust. § 34 odst. 1 zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
- ust. § 39 odst. 1 písm. a) až j) zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů,
- ust. § 87 odst. 1 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, [mimo § 87 odst. 1 písm. g) a § 87 odst. 3 písm. i)],
- ust. § 25 odst. 1 zák. č. 89/1995 Sb. o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů,
- ust. § 34a odst. 1 zák. č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zák. č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- ust. § 63 odst. 1 zák. č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů,
- ust. § 16 odst. 5 zák. č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- ust. § 57 odst. 2 zák. č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- ust. § 64 zák. č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. (Černý, 2006, s. 38 – 39)

3.1.3 Jiné správní orgány

Zvláštní zákony stanoví, které jiné správní orgány jsou oprávněny projednávat přestupky. Jedná se např. o orgány Policie ČR, finanční úřady, krajské úřady, celní úřady, úřady práce, orgány Státní báňské správy, orgány Státní plavební správy, krajské hygienické stanice, katastrální úřady, krajské veterinární správy, zeměměřické a katastrální inspektoráty, Zeměměřický a katastrální úřad, Národní archiv a státní oblastní archivy, Úřad pro ochranu osobních údajů, Hasičský záchranný sbor, Česká inspekce životního prostředí a správy národních parků a chráněných krajinných oblastí, Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Česká inspekce pro šlechtění a plemenitbu hospodářských zvířat, orgány ochrany veřejného zdraví, Český telekomunikační úřad, Ministerstvo práce a řada dalších. (Černý, 2006, s. 41)

3.2 Průběh přestupkového řízení

Přestupkové řízení může být zahájeno ze strany správního orgánu nebo na návrh. Zásada oficiality ukládá správnímu orgánu povinnost zabývat se každým podnětem, který odůvodňuje podezření ze spáchání přestupku. Podněty mohou být různé např. písemné oznámení státního orgánu, policie, obce, obecní policie, právnické či fyzické osoby (občana, cizince, ale i bezdomovce), ústní oznámení přijaté do protokolu, stížnost, úřední záznam pracovníka nebo funkcionáře o zjištění přestupku atd. Správní orgán posoudí, zda přijaté oznámení je dostatečným podkladem pro to, aby bylo zahájeno přestupkové řízení. Orgány Policie ČR jsou povinny provést nezbytná šetření, o která je požádá správní orgán pro zjištění pachatele a zajištění důkazních prostředků. (Černý, 2006, s. 44 – 45)

V případě zahájení přestupkového řízení na návrh je správní orgán povinen vyrozumět navrhovatele o zahájení jednání, pokud o to navrhovatel požádá a zároveň nestane-li se sám účastníkem řízení. (Černý, 2006, s. 45)

Nejběžnějším podnětem k zahájení přestupkového řízení bývá oznámení orgánů policie, které jsou povinny samy odhalovat přestupky a přijímat oznámení o přestupcích od občanů. Policie musí podat oznámení o přestupku do 30 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozví. Oznámení se posílá věcně a místně příslušnému správnímu orgánu. (Černý, 2006, s. 45)

Správní orgán přijme oznámení o přestupku. Správní orgán může orgán policie požádat o došetření skutečností potřebných pro projednání přestupku. V takovémto případě musí

správní orgán konkrétně stanovit, o jaké došetření se jedná. Má-li správní orgán podezření, že se nejedná o přestupek, ale o trestný čin, postoupí celý spis orgánům policie nebo státnímu zastupitelství. (Černý, 2006, s. 46)

Z důvodů usnadňujících projednání přestupku nebo z jiných důležitých důvodů může správní orgán (urychlení a hospodárnost řízení, nezatěžování účastníků řízení a jiných osob) přestupek postoupit jinému věcně příslušnému orgánu, v jehož správním obvodu se pachatel zdržuje nebo pracuje. V takovém případě není zapotřebí souhlas účastníků řízení. Okolnost, že pachatel přestupku požádá o postoupení věci do místa bydliště, není pro správní orgán směrodatná. (Černý, 2006, s. 47)

Samostatným institutem typickým pro přestupkové řízení je institut součinnosti. Součinnost je zakotvena zákonem o přestupcích v § 58. Součinnost v podstatě spočívá v tom, že státní orgány, orgány policie a obce oznamují příslušným správním orgánům všechny přestupky, o nichž se dozví. (Mates, 2008, s. 81)

Oznámení o přestupku musí obsahovat označení orgánu, který oznámení činí, datum sepsání oznámení, osobní údaje podezřelého z přestupku, označení, který přestupek je ve skutku spatřován a podpis podezřelého a podpis vedoucího příslušného orgánu policie. Dále může oznámení o přestupku zahrnovat osobní údaje poškozeného, osobní údaje svědků, stručné a výstižné vylíčení podstaty přestupku, protokol o podání vysvětlení podezřelého z přestupku včetně poučení osoby podezřelé. Ke zprávě musí orgán policie přiložit všechny získané důkazy (např. protokoly o podání vysvětlení poškozeného a svědků, odborná vyjádření různých orgánů, písemné materiály, protokoly o ohledání místa činu atd.). (Černý, 2006, s. 51)

Každý občan je podle § 60 odst. 1 přestupkového zákona povinen správnímu orgánu podat nezbytné vysvětlení, aby správní orgán mohl prověřit došlé oznámení o přestupku. Před samotným úkonem musí být osoba podávající vysvětlení řádně poučena. Tento institut přestupkového práva se stal velmi účinným prostředkem k zajištění účelu řízení o přestupcích. (Černý, 2006, s. 67)

Odepřít podání vysvětlení může pouze ten, jehož výpověď by ohrozila jeho samotného nebo osoby jemu blízké. Vysvětlení nesmí být požadováno od osoby, která by jím porušila státní nebo služební tajemství či zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti. Za neúčast na ústním jednání za účelem poskytnutí výpovědi bez omluvy

se závažnými důvody může správní úřad uložit formou příkazu pokutu až do výše 5 000,- Kč. (Černý, 2006, s. 68)

Vedení přestupkového řízení podléhá základním zásadám správního řízení. Jde o takový postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva či povinnosti jmenovitě určené osoby. Všechny úkony se činí písemně nestanoví-li zákon jinou formu. (Černý, 2006, s. 89)

V každé projednávané věci se zakládá spis označený spisovou značkou. (Černý, 2006, s. 90)

Pokud se obviněný dopustí více přestupků, je správní orgán povinen spojit tato projednávání do jednoho. Spojení se provede usnesením, které se poznamená do spisu. Ve společném řízení se vydá společné rozhodnutí. (Černý, 2006, s. 91)

Jednou ze základních zásad správního řízení je zásada ústnosti. Ústní jednání je neveřejné, nestanoví-li správní orgán jinak. Přítomni ústnímu jednání jsou předvolané osoby, pracovníci správního orgánu, případně zákonní zástupci mladistvého. K zahájení ústního jednání je nezbytná vlastnoručně podepsaná doručka o předvolání obviněného/svědka. (Černý, 2006, s. 92 – 93)

Podklady k vydání rozhodnutí o přestupku si opatřuje správní orgán sám. (Černý, 2006, s. 94)

Podstatou zjišťování skutečného stavu věci je dokazování. Důkazy jsou nejběžnějšími podklady pro vydání rozhodnutí. Dokazování můžeme charakterizovat jako zvláštní postup orgánu v řízení, jehož cílem je utvořit si poznatky o skutečnostech důležitých pro rozhodnutí. Důkazy se nejprve vyhledávají a následně porovnávají. Dokazovat mohou pouze správní orgány. Je potřeba dokazovat, zda přestupek spáchal obviněný a z jakých pohnutek, posoudit nebezpečnost činu, okolnosti, které k činu vedly nebo umožnily jeho provedení (kdo, kdy, kde, jak a proč se určitého činu dopustil). Mezi důkazní prostředky patří listiny, ohledání, svědecká výpověď a znalecký posudek. (Černý, 2006, s. 95)

Přestupkové oddělení má povinnost provést důkazy navržené účastníkem řízení a ověřit jeho tvrzení. Důkazy hodnotí podle úvahy – uplatňuje se zásada volného hodnocení důkazů. (Černý, 2006, 96)

Existují tři způsoby ukončení případu – obviněný „není vinen“ (nedopustil se přestupku), obviněný „je vinen“ a případně se mu ukládá některá ze sankcí, nebo „řízení se zastavuje“,

aniž se rozhodne o otázce viny. Podstatou rozhodnutí je jeho vykonatelnost. Byla-li spolehlivě zjištěna škoda, je pachateli nařízena její náhrada. Rozhodnutí musí obsahovat tři podstatné náležitosti – výrok, odůvodnění a poučení o opravném prostředku. Dojde-li správní orgán k výroku, že obviněný je vinen, musí rozhodnutí obsahovat uložení sankce. Sankce má čtyři podoby – napomenutí, pokuta, zákaz činnosti a propadnutí věci. (Černý, 2006, s. 114 – 116)

Zákon o přestupcích v § 11 odst. 2 stanoví, že sankci lze uložit buď samostatně nebo dohromady s jinou sankcí, přičemž napomenutí nelze stanovit současně s pokutou. (Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998 – 2012)

Zákon o přestupcích neupravuje problematiku podjatosti. Správní orgán i účastníci řízení se tedy řídí ustanovením § 14 a § 131 odst. 4 správního řádu. Podjatost můžeme definovat jako opak nestrannosti či nezaujatost, nedostatek schopnosti a vůle posuzovat věc zcela objektivně. (Černý, 2006, s. 117)

4 OBECNĚ ZÁVAZNÉ VYHLÁŠKY

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v § 10 ukládá obcím pravomoc vydávat obecně závazné vyhlášky. Vyhlášky vydává ve své samostatné působnosti a upravuje jimi povinnosti v oblastech stanovených tímto zákonem. Jedná se o následující oblasti:

- a) k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase určených obecně závaznou vyhláškou, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány,
- b) pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku,
- c) k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti,
- d) stanoví-li tak zvláštní zákon. (Zákony v/2011, 2011, s. 8)

V rámci vydávání obecně závazných vyhlášek musejí být respektována a dodržována základní práva a svobody dle článku 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. (Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, hlavního města Prahy a krajů, 2006)

Podmínkou platnosti obecně závazné vyhlášky je její vyhlášení, které se provádí vyvěšením na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů. Za den vyhlášení se považuje první den vyvěšení na úřední desce obce. Účinnosti vyhláška nabývá patnáctým dnem jejího vyvěšení. (Zákony v/2011, 2011, s. 8)

Obec vede evidenci vydaných obecně závazných vyhlášek, která obsahuje číslo vyhlášky, název, datum schválení, datum nabytí platnosti, datum nabytí účinnosti, případně datum pozbytí platnosti. Vyhlášky se označují pořadovými čísly a číselná řada se vždy uzavírá koncem každého kalendářního roku. Vyhlášky musí být přístupné všem občanům u příslušného obecního úřadu. (Zákony v/2011, 2011, s. 8)

Obec musí každou přijatou vyhlášku neprodleně po dni jejího vyhlášení zaslat Ministerstvu vnitra. (Zákony v/2011, 2011, s. 8)

Při vydávání OZV se obec musí řídit zákonem. (Zákony v/2011, 2011, s. 12)

§ 84 odst. 2. písm. h) svěřuje pravomoc vydávání obecně závazných vyhlášek výhradně zastupitelstvu obce (Koudelka aj., 2009, s. 308). To je jako jediné oprávněno OZV vydávat. (Koudelka aj., 2009, s. 312)

Prostřednictvím OZV může obec zřizovat např. obecní policii, která je od 1. 1. 2003 orgánem obce. (Koudelka aj., 2009, s. 312)

Změnu či zrušení obecně závazné vyhlášky je možné provést pouze obecně závaznou vyhláškou. (Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, hlavního města Prahy a krajů, 2006, s. 4)

Podle nálezu Ústavního soudu č. 57/2004 Sb. může obec vydávat OZV výlučně v oblasti své samostatné působnosti tehdy, pokud je dán zásah do práv a svobod občanů a je možné omezení tohoto konání právě vyhláškou. (Koudelka aj., 2009, s. 314 – 315)

Nález Ústavního soudu č. 191/2007 Sb. říká, že obec při výkonu samostatné působnosti nemůže upravovat formou OZV záležitosti, které jsou již upraveny předpisy veřejného či soukromého práva. Vydává-li obec OZV určující občanovi povinnosti formou jednostranných zákazů či příkazů (právní povinnosti), může tak konat pouze v případě výslovného zákonného zmocnění, jelikož je vázána čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR a čl. 2 odst. 2 a čl. 6 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. (Koudelka aj., 2009, s. 314 – 315)

Obecně závazné vyhlášky musí mít normativní obsah, měly by být stručné a výstižné a neměly by upravovat záležitosti, které jsou samozřejmé. Jednotlivá ustanovení si nesmí vzájemně odporovat a umožňovat různý výklad. Použité pojmy musí být přesné, jednotné, jasné a srozumitelné. (Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, hlavního města Prahy a krajů, 2006, s. 5 – 7)

Je nutné OZV členit přehledně. Obecně závazné vyhlášky obcí se člení na články označované arabskými číslicemi bez tečky. Články se dále dělí na odstavce označované též arabskými číslicemi. V textu vyhlášky musí být uveden odkaz na přílohu. Název musí obsahovat označení, že se jedná o obecně závaznou vyhlášku, označení obce/města, která vyhlášku vydala, dále musí být uvedeno číslo a rok vydání vyhlášky a stručné označení, čeho se vyhláška týká. (Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, hlavního města Prahy a krajů, 2006, s. 5 – 7)

Obecně závazná vyhláška nesmí obsahovat sankci za její porušení. Lze pouze uvést odkaz na příslušný zákon, na jehož základě lze sankci uložit. (Ministerstvo vnitra ČR, Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, hlavního města Prahy a krajů, 2006)

Pro případ porušení obecně závazné vyhlášky obce je ustanovením § 46 odst. 2 přestupkového zákona stanoveno, že přestupkem proti pořádku ve věcech územní samosprávy je porušení povinností stanovených v obecně závazných vyhláškách obcí vydaných na úseku jejich samostatné působnosti. (Kadečka, 2003, s. 309)

Zákon o přestupcích v § 46 odst. 3 stanovuje výši pokuty při porušení obecně závazné vyhlášky do výše 30 000,- Kč. (Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998 – 2012)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ROZHODOVACÍ ČINNOST MÚ ZÁBŘEH

Zábřeh je čtrnácti tisícové město se statutem obce s rozšířenou působností, kterou se stalo po zrušení okresů v roce 2001 na základě jejího stanovení v příloze č. 2 zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Na základě tohoto ustanovení se odvíjí její činnost v oblasti řešení přestupků.

Město Zábřeh je součástí okresu Šumperk náležejícího do Olomouckého kraje.

Obrázek 1 – Mapa okresů Olomouckého kraje (Centrum pro regionální rozvoj ČR, Obce s rozšířenou působností, 2010 – 2011)

V čele zábřežského úřadu stojí starosta pan RNDr., Mgr. František John, Ph.D. Nejvyšším orgánem je zastupitelstvo, které se skládá z 21 zastupitelů. V Radě města zasedá 7 radních. (Město Zábřeh, Organizační struktura města Zábřeh, 2009) Místostarostové jsou dva. Jako statutární zástupce působí tajemnice MěÚ Ing. Jana Krasulová. Úřad se dělí na deset odborů (odbor vnitřních věcí, odbor informatiky, odbor občanskosprávní a krizového řízení, odbor finanční, odbor správní, odbor školství, kultury a tělovýchovy, obecní živnostenský úřad, odbor rozvoje a územního plánování, odbor technické správy a odbor sociálních věcí), které se dále člení na jednotlivá oddělení. (Město Zábřeh, Organizační struktura, 2009)

ORP Zábřeh má ve svém správním obvodu 28 obcí – Bohuslavice, Brníčko, Drozdov, Dubicko, Horní Studénky, Hoštejn, Hrabová, Hynčina, Jedlí, Jestřebí, Kamenná, Kolšov, Kosov, Lesnice, Leština, Lukavice, Nemile, Postřelmov, Postřelmůvek, Rájec, Rohle, Rovensko, Svěbohov, Štíty, Vyšehoří, Zábřeh, Zborov a Zvole. (Krajská správa ČSÚ v Olomouci, Mapa SO ORP Zábřeh, 2012)

Tento správní obvod zahrnuje kolem 33 680 obyvatel k datu 31. 12. 2010 na celkové rozloze 26 720 ha. (Český statistický úřad, Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností, 2011; Český statistický úřad, Veřejná databáze ČSÚ, 2011)

Obrázek 2 – Mapa ORP Zábřeh (Krajská správa ČSÚ v Olomouci, Mapa SO ORP Zábřeh, 2012)

Jednotlivé obce ve správním obvodu města Zábřeh si z počátku řešily přestupky samostatně. Jelikož se jedná o malé obce, s postupem času od samostatného řešení přestupků upustily, a to především z důvodu náročnosti sestavení odborné komise, která by se přestupky zabývala. V roce 2002 po vzniku ORP Zábřeh nabídlo město obcím ve svém správním obvodu možnost uzavření veřejnoprávních smluv o řešení přestupků spáchaných na území

svého obvodu. Mezi prvními obcemi, které tuto nabídku využily, byly Horní Studénky, Hynčina, Lesnice, Lukavice, Nemile, Brníčko a to v roce 2003. Následně využily nabídky uzavření veřejnoprávní smlouvy i ostatní obce. V současné době má městský úřad Zábřeh uzavřené veřejnoprávní smlouvy již se všemi obcemi, které jsou v jeho správním obvodu. Podoba veřejnoprávní smlouvy je uvedena v příloze č. 1.

V rámci těchto veřejnoprávních smluv vznikají obcím náklady spojené s projednáváním přestupků, ke kterým došlo na jejich území. Aby ORP Zábřeh nezatěžovala obce zbytečně vysokými náklady za projednávání přestupků, nemá stanoven roční paušál (jak to má např. město Šumperk), ale obce platí pouze za skutečně projednané přestupky. Sjednaná částka je ve výši 1 000,- Kč za jeden přestupek. Může se tedy stát, že některá obec nezaplatí za celý rok žádné přestupkové výdaje, jelikož na jejím území nebyl spáchán žádný přestupek.

Městský úřad Zábřeh má zřízené Oddělení přestupkové, které spadá pod Odbor občanskosprávní a krizového řízení. Vedoucí oddělení přestupkového je paní Jana Vlková. Dále zde působí dva referenti – pan Petr Hampl a paní Jana Panovská. Od května 2012 dochází k personálním změnám.

Na základě § 106 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), může starosta obce s rozšířenou působností zřídit přestupkovou komisi pro řešení přestupků jako zvláštní orgán obce. Starosta MÚ Zábřeh od této pravomoci upustil, tzn., že v ORP Zábřeh přestupková komise nepůsobí, a přestupky jsou řešeny tzv. referentsky. Přestupkové řízení vedou úředníci oddělení přestupkového, kteří mají k této činnosti složenou zvláštní odbornou způsobilost. Referenti vykonali zkoušku ze zvláštní odborné způsobilosti pouze jedenkrát, není potřeba zkoušku obnovovat. Má-li pracovník právnické vzdělání, nemá povinnost zkoušku z odborné způsobilosti vykonat.

Následně referenti využívají pouze školení a tzv. metodické dny pořádané Olomouckým krajem pro všechna města a obce spadající do jeho působnosti. Metodický den je pořádán krajem jedenkrát ročně a úředníci jsou na něm seznámeni s novinkami ze strany Ministerstva vnitra. Jsou seznámeni např. s novými precedenty v oblasti přestupků. V rámci své rozhodovací praxe nejsou těmito skutečnostmi vázáni, jedná se pouze o inspiraci, jak obdobné případy řešit.

Úřad má každoročně vyčleněnou částku, kterou věnuje na školení svých zaměstnanců. Hodinově jsou školení dotována 18-ti hodinami na 3 roky, což z důvodů rozpočtových ome-

zení města referenti nemohou využívat v plném rozsahu. Pro referenty přestupkového oddělení to znamená účast na 1 – 2 školení během jednoho roku. Školitelem je vedoucí správního odboru Ministerstva vnitra, které je pro řešení přestupků nejvyšším orgánem.

Vysokoškolské vzdělání současných referentů pro zatím není vyžadováno. Avšak při přijímání nových referentů je již vyžadováno min. vyšší odborné vzdělání v právním, veřejnoprávním či podobném směru. V rámci požadavků na vysokoškolské vzdělání zaměstnanců celého úřadu lze do budoucna očekávat i požadavek o doplnění vzdělání současných referentů přestupkového oddělení.

Přestupky si referenti rozdělují mezi sebe, projednávají je samostatně a samostatně také rozhodují. Pokud se stane, že přestupek se týká osoby blízké či jinak známé osoby (např. sousedé, kamarádi apod.), převezme si přestupek kolega, aby se referent vyhnul případným nařčením z podjatosti.

Přestupkové oddělení řeší přestupky dle § 53 odst. 1 a 2 přestupkového zákona. Jedná se o přestupky „ve státní správě ve věcech, které jsou jim svěřeny, přestupky proti pořádku v územní samosprávě, přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti majetku, jakož i přestupky proti občanskému soužití, pokud nebyly spáchány porušením zvláštních právních předpisů o provozu na pozemních komunikacích, a přestupky na úseku vyhledávání, ochrany, využívání a dalšího rozvoje přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod a lázeňských míst“. Jelikož je Zábřeh obcí s rozšířenou působností, dále řeší přestupky „ve věcech, které spravují, a ostatní přestupky, pokud k jejich projednání nejsou příslušené jiné správní orgány“. (Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998 – 2012)

Konkrétně se jedná o přestupky v oblasti prevence alkoholismu a jinými toxikomaniemi, životního prostředí, stavební přestupky, přestupky v oblasti školství a kultury (např. záško-
láctví – v tomto případě mohou být i odejmuty sociální dávky, pokud rodina nějaké pobírá), přestupky proti občanskému soužití, přestupky proti majetku, přestupky proti veřejnému pořádku atd. Přestupky v oblasti dopravy jsou specifické a zabývá se jimi samostatné oddělení pro řešení dopravních přestupků nebo přímo orgány policie.

Nejčastějšími přestupky jsou přestupky podle § 49 odst. 1 písm. a – c) přestupkového zákona, tj. přestupky proti jinému ublížení na cti tím, že druhou osobu urazíme nebo vydáme v posměch, přestupky proti jinému z nedbalosti ublížení na zdraví, a přestupky, kterými je úmyslně narušeno občanské soužití a to vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublí-

žením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním. (Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998 – 2012)

Přestupky nejsložitější na projednávání jsou návrhové přestupky a přestupky týkající se majetku. Složitost některých návrhových přestupků spočívá především v absenci svědků či výslechu dětí. U výslechu dětí se referenti snaží zjistit, do jaké míry jsou děti ovlivnitelné rodiči (např. referent položí nepravdivou otázku a zjišťuje, jak dítě odpoví – zda je to pravda, nebo není, také se soustředí na oční kontakt dítěte s rodičem a roli hraje i věk dítěte a jeho rozumová vyspělost). U majetkových přestupků je největší problém zjištění množství a především ceny poškozeného zboží (např. těžko se referent dohledá ceny odcizených jablek, když není znám konkrétní druh daného ovoce).

Obec spolupracuje s orgány policie. Tyto orgány vydávají oznámení o spáchání přestupku včetně úředního záznamu. Policie by měla provést poučení osob o jejich právech a povinnostech. Pokud tak neučiní, správní orgán je povinen poučení provést.

Veškerá dokumentace přestupků je vedena jak v elektronické podobě, tak v písemné. Elektronická podoba je evidována prostřednictvím programu Vita. Papírová podoba je ukládána ve spisech do kartotéky. Přibližně 1x za 2 roky jezdí na úřad kontrola z kraje na tzv. dohlídky. Kontrolují především zákonnost – dodržování legislativy při postupu řešení přestupků - a o kontrole vyhotoví spis.

Kromě přestupků mají referenti další povinnosti, které si mezi sebe rozdělili. Paní Panovská se mimo řešení přestupků zabývá evidencí sankcí a jejich postoupením na finanční oddělení a následně na vymáhací oddělení, a dále vyřizuje předepisování poplatků za řešení přestupků obcí v rámci uzavřených veřejnoprávních smluv. Pan Hampl se stará o poštu a paní vedoucí Vlková vyřizuje zprávy o pověsti, které si vyžádá soud nebo oddělení zbraní Policie ČR při vydávání zbrojních pasů.

5.1 Obecně závazné vyhlášky a jejich porušování

Město Zábřeh má vydáno celkem 18 platných obecně závazných vyhlášek. Jedná se o následující:

- OZV 5/2011 (Požární řád), upravující organizaci a zásady zabezpečení požární ochrany na území města Zábřeh.

- OZV č. 3/2011 (o regulaci hlučných činností), kterou jsou regulovány činnosti, které by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy a ochranou zdraví. Vyhláška směřuje k ochraně před následnými škodami a újmami způsobenými narušováním veřejného pořádku. Dále upravuje ochranu činností, které by mohly narušit veřejný pořádek na území města Zábřeha a jeho místních částí, nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, a to používáním hlučných přístrojů a zařízení v nevhodnou dobu.
- Obecně závazná vyhláška č. 1/2011 (o odpadech), která stanoví systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na území města a systém nakládání se stavebním odpadem na území města Zábřeha.
- Opatření obecné povahy č. 1/2010 – územní plán města Zábřeh (obsahuje textovou a grafickou část územního plánu města).
- OZV č. 6/2010 (o místním poplatku za užívání veřejného prostranství), zavádějící místní poplatek za užívání veřejného prostranství.
- OZV č. 4/2010 (o stanovení míst k provozu výherních hracích přístrojů), uvádějící konkrétní místa (provozovatele) výherních hracích přístrojů.
- OZV č. 3/2010 (o místním poplatku ze psů), zavádějící místní poplatek ze psů.
- OZV č. 2/2010 (o poplatku za komunální odpady), zavádějící místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Poplatek je placen obci, na jejímž území má fyzická osoba trvalý pobyt nebo se na jejím území nachází stavba určená nebo sloužící k individuální rekreaci, ve které není hlášena k trvalému pobytu žádná fyzická osoba.
- OZV č. 1/2009 (o zákazu konzumace alkoholických nápojů na vybraných veřejných prostranstvích), jejímž cílem je v rámci zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku vymežit některá místa veřejného prostranství, na kterých se zakazuje konzumovat alkoholické nápoje.
- OZV č. 1/2008 (OZV o stanovení spádových obvodů základních škol zřízených městem Zábřeh).
- OZV č. 5/2006 (OZV, kterou se upraví pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství), jejímž účelem je upravit pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství

na území města Zábřeh a jeho místních částí Hněvkov, Václavov, Pivonín a rekreační oblasti Dolní Bušínov.

- OZV č. 3/2005 (o znaku a vlajce města Zábřeh a jejich užívání).
- OZV č. 2/2005 (o podmínkách pro pořádání veřej. kulturních akcí), vytvářející na základě zákonného zmocnění a v souladu s platnou právní úpravou rámec pro zajištění veřejného pořádku při pořádání veřejně přístupných tanečních zábav a diskoték a jiných kulturních podniků doprovázených veřejnou produkcí hudby, konajících se na území města Zábřeh a jeho místních částí Hněvkov, Václavov, Pivonín a rekreační oblasti Dolní Bušínov.
- OZV č. 4/2003 (o městské policii), kterou město zřizuje pro zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku Městskou policií Zábřeh.
- OZV č. 3/2002 (o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí), stanovující koeficienty daně z pozemku a daně ze staveb.
- OZV č. 1/1997 – dodatek č. 2 o schválení změny č. 2 územního plánu sídelního útvaru Zábřeh.
- OZV č. 1/1997 – dodatek č. 1 o schválení změny a doplňku č. 1 územního plánu sídelního útvaru Zábřeh.
- OZV č. 1/1997 (Územní plán), vymezující závazné části územního plánu sídelního útvaru města Zábřeh schváleného městským zastupitelstvem v Zábřeze dne 6. 5. 1997 v regulativech rozvoje města Zábřeh. Vyhláška stanoví funkční a prostorové uspořádání území a podmínky jeho zastavitelnosti, vymezuje místní územní systém ekologické stability a plochy pro veřejně prospěšné stavby. (Město Zábřeh, OZV a opatření obecné povahy, 2012)

V průběhu roku 2012 byla zrušena obecně závazná vyhláška č. 2/2011 (o místním poplatku za provozování VHP).

Město Zábřeh nemá vyhlášku upravující sbírání psích exkrementů majiteli psů. Tato vyhláška byla zrušena na popud Ministerstva vnitra. Stejně tak byla zrušena i vyhláška o udržování nočního klidu. Tyto skutečnosti nesou pro referenty přítěže při rozhodování návrhových přestupků, které musí řešit. Při řešení narušování nočního klidu referenti přihlížejí především na skutečnost, zda se jedná o pravidelného výtržníka, nebo ojedinělou oslavu. Dle toho přizpůsobují stanovení sankce od napomenutí po pořádkovou pokutu.

Obecně závazné vyhlášky se průběžně mění, ruší a vydávají nové, dle aktuálních potřeb města. K porušování OZV na území města Zábřeh dochází velmi zřídka. Jednotlivé případy porušení OZV jsou popsány u tabulek v kapitole 6 – Analýza přestupků.

5.2 Průběh přestupkového řízení

Na základě návrhu, nebo z úřední povinnosti, správní orgán přizve všechny účastníky řízení k ústnímu jednání písemnou formou. Všichni účastníci jsou přizváni k ústnímu jednání na stejný den. Je-li ze strany správního úřadu podezření o vzniku konfliktu mezi obviněným/obviněnými a svědkem/svědky, může být do čekací místnosti přizván policista pro zajištění pořádku a klidného průběhu jednání.

V případě, že se navrhovatelé/svědci nedostaví k ústnímu jednání (účast na ústním jednání je pro všechny účastníky povinná) bez řádné omluvy, musí referent dané osoby kontaktovat a žádat vysvětlení jejich neúčasti. Za neúčast je navrhovateli/svědkovi stanovena pokuta až do výše 50 000,- Kč. Pokud je pro účastníky řízení problém dostavit se do města, kde ústní jednání probíhá, může správní orgán požádat o spolupráci správní orgán v místě trvalého bydliště daných účastníků jednání. Dožádaný správní orgán provede výslech účastníků, který následně předá správnímu orgánu, který si výslech vyžádal.

Do jednací místnosti je jako první přizván obviněný. Povinností referenta je seznámit obviněného s jeho právy a povinnostmi týkajícími se jeho účasti při ústním jednání (např. vypovídat pravdivě, nenarušovat průběh jednání, mluvit pouze po vyzvání apod.). Pokud obviněný svým právům a povinnostem porozumí, stvrdí tento souhlas podpisem.

Následuje seznámení s případem – z jakého přestupku/přestupků je obviněn, kdo jej obvinil, kdy a kde mělo k přestupku dojít, jakým způsobem byl přestupek spáchán (kdo, kdy, kde, co, jak a proč). Úředník obviněného vyzve, aby se k dané věci vyjádřil. Celá výpověď obviněného je sepsána do zápisu, který se zakládá do spisu. Obviněný si zápis přečte (případně mu je přečten ještě před vytisknutím) a stvrdí svůj souhlas podpisem.

Před přizváním svědků se obviněný rozhodne, zda bude účasten svědecké výpovědi, nebo se svého práva účasti vzdá. Pro obviněného je vždy lepší, pokud se výslechu svědka zúčastní, neboť se může po výslechu k jeho výpovědi vyjádřit.

Následně je k ústnímu jednání přizván svědek/svědci. Povinností úředníka je opět svědka poučit o jeho právech a povinnostech. Svědecká výpověď se též zaznamená do zápisu. Po dobu výslechu svědka musí obžalovaný zachovat klid, nevstupovat do jednání, ani se svědka na cokoliv ptát. Jakmile je sepsán zápis o svědečné výpovědi, úředník vyzve obviněného k položení otázek svědkovi. Obžalovaný se nesmí prozatím vyjadřovat k výpovědi, smí klást pouze otázky. Otázky svědkovi klade také úředník, který se tímto snaží zjistit pravdu a skutečnosti důležité pro vydání rozhodnutí. Nejsou-li další otázky, může se obžalovaný vyjádřit k výpovědi svědka. Veškeré otázky, odpovědi a vyjádření se zaznamenávají do protokolu.

Zápis výpovědi svědka podepíše obě přizvané osoby – obžalovaný i svědek. Vše se založí do spisu. Jakmile úředník prohlásí ústní jednání za uzavřené, přizvané osoby mohou odejít.

V okamžiku, kdy správní orgán (referent) uzná, že má již k dispozici veškeré podklady pro vydání rozhodnutí, učiní tak. Rozhodnutí v listinné podobě zašle všem účastníkům přestupkového řízení. Ti s ním mohou souhlasit, nebo se mohou odvolat ke krajskému úřadu, který v první řadě přezkoumává dodržení zákonnosti přestupkového řízení a vydání rozhodnutí. S vyjádřením správního orgánu může souhlasit a potvrdit jej, může jej zcela zamítnout, vydat nové rozhodnutí nebo vrátit správnímu orgánu.

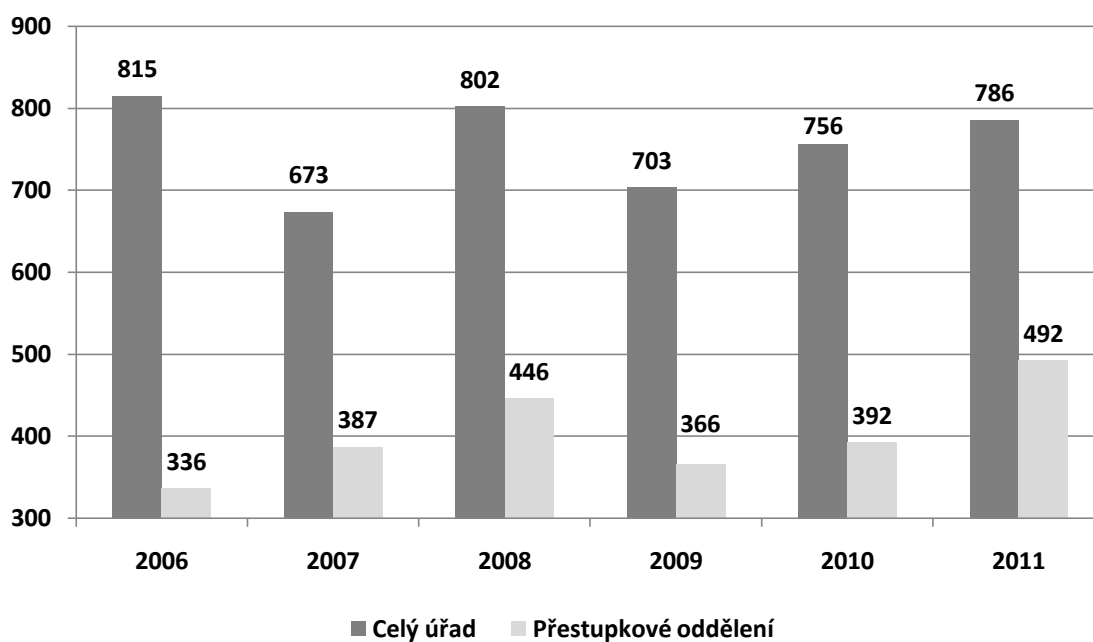
6 ANALÝZA PŘESTUPKŮ

Kapitola je zaměřena na analýzu přestupků, ke kterým došlo na územním obvodu ORP Zábřeh. Údaje získané z interních zdrojů Oddělení přestupkového MěÚ Zábřeh jsou uvedeny za období 2006 až 2011. Analýza je zaměřena na množství přestupků a jejich druh (přestupky proti majetku, přestupky proti občanskému soužití, přestupky proti veřejnému pořádku atd.). K porušování obecně závazných vyhlášek dochází jen ojediněle, případy za vymezené období jsou popsány následně u jednotlivých tabulek. Tabulky většinou obsahují dva údaje – za celý úřad, kdy přestupky řešily různá oddělení na základě svých zaměření (např. Oddělení životní prostředí se zabývalo přestupky spáchanými v oblasti životního prostředí), a přestupky řešené Oddělením přestupkovým (zvýrazněny kurzívou). Od druhé poloviny roku 2010 přešly veškeré přestupky na přestupkové oddělení (mimo dopravních přestupků).

Tabulka 1 – Vybrané ukazatele množství řešených přestupků za vybrané roky [29, vlastní zpracování]

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet nevyřízených přestupků z MO	201	190	206	178	143	206
- z toho za přestupkové oddělení	84	99	126	91	64	144
Počet přestupků došlých během roku	815	673	802	703	756	786
- z toho za přestupkové oddělení	336	387	446	366	392	492
Počet všech přestupků ke zpracování (počet přestupků bez postoupených a odložených přestupků)	795	646	726	565	643	681
- z toho za přestupkové oddělení	292	327	380	283	393	395
Počet nezpracovaných přestupků, které přecházejí do dalšího období	190	206	178	143	206	198
- z toho za přestupkové oddělení	99	126	91	64	144	130

Tabulka 1 uvádí údaje o množství přestupků, které bylo zaevidováno během posledních šesti let, množství přestupků, které bylo přeneseno z předchozího roku, množství přestupků, které bylo v daném roce zpracováno a množství přestupků, které se naopak převádělo do následujícího roku. Údaje jsou uvedeny vždy nejdříve za celý úřad, následně pouze za přestupkové oddělení zvýrazněné kurzívou.

Graf 1 – Vývoj počtu přestupků došlých během roku za období 2006 – 2011 [vlastní zpracování dle tabulky 1]

Graf 1 znázorňuje vývoj počtu přestupků, který byl nahlášen jak na celý úřad (modrá osa), tak v rámci přestupkového oddělení (červená osa). Zvyšování počtu spáchaných přestupků je zřejmě způsobeno současným způsobem života, lidé jsou k sobě více bezohlední a častěji si navzájem nejen nadávají, ale také se urážejí, napadají a páchají škody na cizím majetku (např. rozbití poštovní schránky, rozbití mobilu či brýlí apod.). Finanční náročnost životní úrovně burcuje občany s nízkými příjmy, ale i občany bez domova s životním či existenčním minimem, k páčání častějších škod na cizích majetcích (drobné krádeže, krádež a následný prodej kovových šrotů apod.).

V roce 2006 bylo nahlášeno velké množství přestupků, a to 815, což je nejvíce přestupků za celé sledované období. Největší podíl přestupků tvoří dopravní přestupky, které řeší samostatné oddělení. Proto není celkový počet došlých přestupků v rámci přestupkového oddělení tak výrazný vůči počtu přestupků celého úřadu.

Křivka celkového počtu přestupků nahlášených na přestupkové oddělení v letech 2006 a 2007 nekopíruje křivku celkových přestupků. V roce 2007 došlo u přestupkového oddělení ke zvýšení množství nahlášených přestupků, zatímco celkové množství přestupků v rámci celého úřadu se snížilo. Tento pokles je způsobem především výrazným poklesem

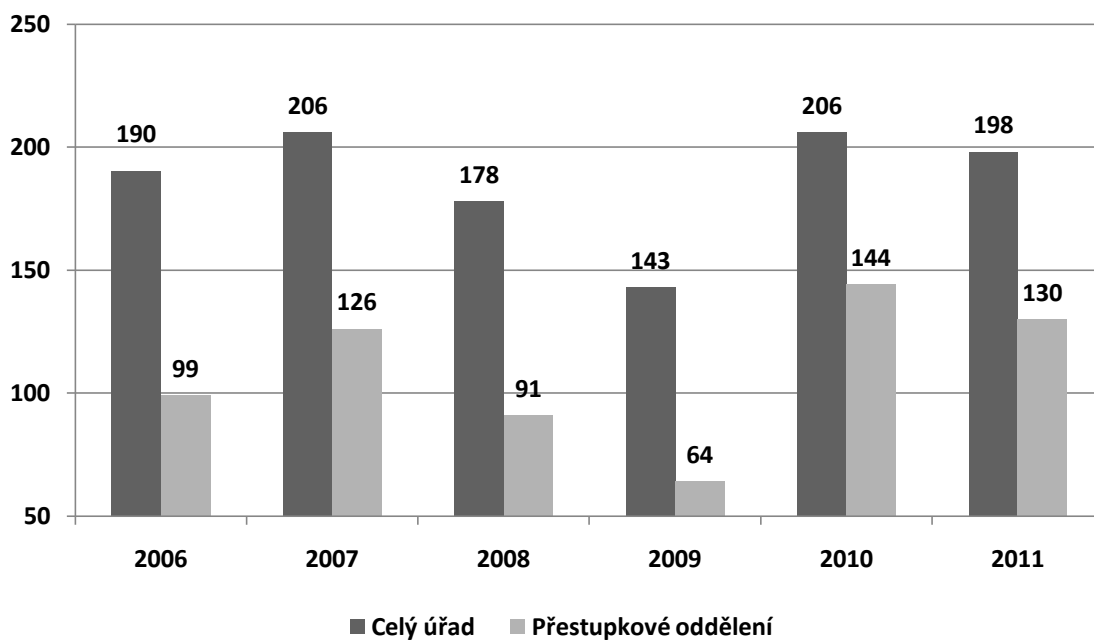
dopravních přestupků, který byl efektem zavedení nového bodového systému v oblasti dopravních přestupků od 1. července 2006.

V roce 2008 došlo k navýšení počtu přestupků v obou případech (jak přestupky za celý úřad, tak i za přestupkové oddělení). Stejný vývoj je i v následujícím roce 2009.

Změna křivek přichází od r. 2010, kdy dochází k výraznějšímu nárůstu množství přestupků v rámci přestupkového oddělení. To je způsobeno převodem velké části agendy z jiných oddělení na oddělení přestupků.

V roce 2010 bylo došlých přestupků na přestupkové oddělení 392, v následujícím roce 2011 již 493, což je o 101 přestupků více během jednoho roku. Na základě těchto čísel je možné usuzovat, že skutečně náročnost na množství přestupků k projednání roste, a bude růst i množství přestupků, které se nestihnou projednat. K datu 9. února 2012 bylo napočítáno 45 došlých přestupků, které byly spáchány v období od 1. ledna 2012. Jedná se o více než 1 přestupek na den, z čehož lze odvodit, že množství došlých přestupků opět výrazně poroste v průběhu celého roku. Vezmeme-li v potaz časovou náročnost na řešení jednoho přestupku i další práci, kterou referenti vykonávají v rámci svých pracovních povinností, můžeme očekávat i nárůst nezpracovaných přestupků na konci tohoto roku, které se budou převádět do následujícího roku. Tímto způsobem se bude množství přestupků neustále rok od roku zvyšovat, s čímž bude spjat i nárůst pracovního vytížení referentů.

Celkové množství došlých přestupků se v dlouhodobém horizontu neustále zvyšuje. Jednotlivé kategorie přestupků jsou popsány v interpretacích tabulek kapitoly 6.1 a v kapitole 6.2 týkající se porušování obecně závazných vyhlášek.

Graf 2 – Množství nezpracovaných přestupků za období 2006 – 2011 [vlastní zpracování dle tabulky 1]

Graf 2 zobrazuje vývoj počtu nezpracovaných přestupků za sledované období v rámci celého úřadu i přestupkového oddělení. Množství přestupků, jejichž řešení se přenáší do dalšího období, se střídavě pohybuje mezi 100 – 200 přestupky.

Lze pozorovat, že křivka přestupkového oddělení krásně kopíruje křivku celého úřadu. To spočívá ve skutečnosti, že největší množství přestupků řeší právě přestupkové oddělení. Největší výkyv můžeme vidět v roce 2010, kdy počet nezpracovaných přestupků vzrostl z 64 na 144, což znamená, že množství nezpracovaných přestupků vzrostlo na více než dvojnásobek během jediného roku. Tato skutečnost byla způsobena proběhnutým auditem, na jehož základě došlo k personálním změnám a propuštění zaměstnanců v rámci celého úřadu. Ačkoliv došlo na přestupkovém oddělení k propuštění pouze jediné zaměstnankyně, tato personální změna velmi ovlivnila současný chod celého oddělení. Před proběhnutými změnami řešili přestupky pouze dva referenti – vedoucí a referent. Při každém ústním jednání byla přítomna zapisovatelka, jejíž činnost velmi zjednodušovala práci samotného referenta (lépe se mohl soustředit na průběh výslechu a jednání probíhalo rychleji). Nyní řeší přestupky 3 referenti, avšak průběh ústního jednání je zdlouhavý, jelikož se referent musí soustředit jak na výslech, tak i sepisování výpovědí.

6.1 Analýza množství přestupků za období 2006 až 2011

Tabulka 2 – Množství přestupků a výše sankcí v Kč za období 2006 – 2011 [29, vlastní zpracování]

Rok	Celý úřad		Přestupkové oddělení	
	množství přestupků	výše sankcí (Kč)	množství přestupků	výše sankcí (Kč)
2006	506	1 220 400	125	126 600
2007	359	1 126 600	142	144 700
2008	397	1 607 900	176	153 400
2009	341	1 173 100	141	130 500
2010	367	1 443 300	104	114 600
2011	390	1 448 400	177	223 000

Při řešení přestupků je úřad oprávněn ukládat obviněnému sankce a to na základě zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů. Zákon přímo stanoví finanční rozmezí pokut za jednotlivé přestupky. Tabulka 2 ukazuje finanční částky uložených jednak v rámci celého úřadu, a jednak v rámci přestupkového oddělení, které byly uloženy jako pokuty za spáchané přestupky.

S rostoucím počtem přestupků roste i výše uložených pokut. V roce 2011 bylo uloženo v rámci 177 přestupků 223 000,- Kč, poprvé za období 2006 až 2011 byla překonána hranice 200 000,- Kč. Tato výše je ovlivněna i tím, že obvinění se dopouštějí opakovaných přestupků, k čemuž referenti při stanovování výše pokuty přihlížejí. Pokuta je pak vyšší a pohybuje se při horní hranici stanovené zákonem. Přesto se snaží referenti přihlížet i k sociálním poměrům obviněných. V případě občanů bez domova a jinak problémových občanů se špatným sociálním zázemím je předem zřejmé, že k zaplacení pokuty nedojde a výše se tedy nestanovuje příliš vysoká. Paradoxem je, že pracující lidé dostanou vyšší pokutu, kterou zaplatí, zatímco občané se špatným sociálním zázemím či dobrovolně nezaměstnaní dostanou nižší pokutu, kterou nezaplatí.

Pokuty uložené za přestupek jsou splatné do 15 dnů od nabytí právní moci (tj. dnem doručení obviněnému) přiloženou poštovní poukázkou, která je součástí rozhodnutí. Předpis pokut se posílá na finanční odbor úřadu, který posílá přestupkovému oddělení informace, zda došlo k uhrazení jednotlivých pokut. V případě, že pokuta není uhrazena, předá se případ vymáhacímu oddělení. Dříve byly posílány upomínky k zaplacení a následovala finanční exekuce na plat, nebo byla řešena soudní cestou. V současné době jsou upomínky

zrušeny, a pokud nedojde k uhrazení pokuty, přechází se přímo k exekuci. Problémem je velké množství obviněných bez příjmů, pobírající pouze sociální dávky, a nepracující. Ze sociálních dávek nelze pokuty strhnout.

Úřad dává obviněným z přestupků, kteří mají platit pokutu a mají nižší příjmy, možnost podat žádost na finanční oddělení o zaplacení pokuty prostřednictvím splátek. Za tuto žádost musí zaplatit správní poplatek 400,- Kč. V rozhodnutí o uznání splátek je uvedena klauzule při nedodržení podmínek (např. vynechání jedné splátky) bude znovu vymáhána celá původní částka pokuty. Vymáhací období jsou dosud 3 roky.

Tabulka 3 – Množství řešených přestupků za r. 2006 [29, vlastní zpracování]

§	2006			přestupkové oddělení		
	celý úřad		celkem	do 18 let	přes 18 let	celkem
Přestupky dle zákona č. 200/1990 Sb.						
22	9	252	261			
30	5	68	73	3	3	6
32		6	6			
34		1	1			
46/1		10	10			
46/2		2	2		2	2
Přestupky proti veřejnému pořádku						
47		13	13		13	13
Přestupky proti občanskému soužití						
49/1a	1	24	25	1	24	25
49/1c	5	72	77	5	69	74
Přestupky proti majetku						
50/1a	12	50	62	12	50	62
50/1b	4	7	11	4	7	11
Přestupky podle zvláštních právních předpisů						
		64	64			
CELKEM						
	36	569	605	25	168	193

Tabulka 3 ukazuje množství řešených přestupků za rok 2006 v rámci celého úřadu i za přestupkové oddělení. Během roku bylo v rámci úřadu vyřešeno 605 přestupků, z toho 193 na oddělení přestupků. Přestupkové oddělení se zabývalo přestupky podle zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích a to konkrétně § 30 – přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, § 46/2 – přestupky proti pořádku ve věcech

územní samosprávy a to porušením povinností stanovených obecně závaznými vyhláškami obcí a krajů vydanými na úseku jejich samostatné působnosti, § 47 – přestupky proti veřejnému pořádku, § 49 – přestupky proti občanskému soužití, § 50 – přestupky proti majetku. (Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998-2012)

Nejčastěji řešenými přestupky z oblasti přestupků proti občanskému soužití jsou podle § 49/1a – přestupky spáchané proti jinému ublížením na cti tím, že ho urazíme nebo vydáme v posměch, a přestupky podle § 49/1c – úmyslné narušení občanského soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním. (Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998-2012)

U přestupků proti občanskému soužití správní orgán v první řadě řeší, zda se dotčené osoby (navrhovatel a obviněný) považují za osoby blízké. Osobami blízkými můžeme rozumět rodinu (rodiče, prarodiče, sourozenci atd.), případně druha a družku. Je-li tomu tak, správní orgán je ze zákona povinen tyto přestupky řešit nejdříve smírem obou stran. Nepovažují-li se za osoby blízké, pokračuje správní orgán v řešení přestupku bez smíru (nechtějí-li se obě strany smířit z vlastní vůle).

Tabulka 4 - Množství řešených přestupků za období 2007 a 2008
[29, vlastní zpracování]

§	2007			2008		
	do 18 let	přes 18 let	celkem	do 18 let	přes 18 let	celkem
Přestupky podle zákona č. 200/1990 Sb.						
21					1	1
22	5	190	195	1	207	208
23		4	4		3	3
30	2	7	9	5	22	27
31		1	1			
32		1	1		1	1
46/1		2	2		20	20
46/2		8	8		7	7
47a		4	4			
Přestupky proti veřejnému pořádku						
47		13	13		21	21
Přestupky proti občanskému soužití						
49/1a		29	29	1	40	41
49/1b		2	2		1	1
49/1c	2	75	77	5	93	98
Přestupky proti majetku						
50/1a	6	45	51	6	61	67
50/1b	4	3	7		7	7
50/1c		1	1			
Přestupky podle zvláštních právních předpisů						
		36	36		46	46
CELKEM za přestupkové oddělení						
	14	187	201	17	272	289
CELKEM za celý úřad						
	19	421	440	18	530	548

Tabulka 4 zahrnuje údaje o množství přestupků za roky 2007 a 2008. Přestupky řešené v rámci přestupkového oddělení jsou zvýrazněny kurzívou a jemným podbarvením příslušné kolonky.

V roce 2007 došlo k výraznému úbytku přestupků řešených v rámci celého úřadu, avšak k mírnému nárůstu přestupků řešených přestupkovým oddělením. Došlo k poklesu dopravních přestupků, což lze přičíst k zavedení bodového systému od 1. července 2006. Řidičům chvíli trvalo, než si na nový systém zvykli, ale můžeme pozorovat, že během prvního 1,5 roku fungování tohoto systému skutečně došlo k úbytku přestupků. Dopravní pře-

stupky jsou však stále nejčastější formou přestupků. Řešeny jsou mimo přestupkové oddělení.

Přestupkové oddělení se nejčastěji v r. 2007 zabývalo přestupky proti občanskému soužití. Tato skutečnost vypovídá o vlastnostech lidí, kteří jsou k sobě navzájem stále více nevlídní a nepřátelští.

V roce 2008 došlo k nárůstu celkových přestupků ve srovnání s r. 2007, nebylo však dosaženo takového množství, jako za r. 2006. Přesto došlo k výraznému zvýšení přestupků řešených právě přestupkovým oddělením. Tento stav byl zapříčiněn převodem řešení přestupků podle § 46 odst. 1, které se týkají porušování i jiných povinností, než které jsou uvedeny v § 21 až 45, jestliže jsou stanoveny zvláštními právními předpisy včetně nařízení obcí, okresních úřadů a krajů. Oproti r. 2007 došlo v r. 2008 k výraznému nárůstu těchto přestupků – ze dvou na dvacet.

Počet přestupků řešených přestupkovým oddělením v r. 2008 vzrostl o 88. K výraznému nárůstu, o 32 přestupků, došlo v oblasti přestupků proti občanskému soužití. Mírný nárůst je patrný i u přestupků proti majetku, především v oblasti krádeží.

Tabulka 5 – Množství řešených přestupků za období 2009 a 2010 [29, vlastní zpracování]

§	2009			2010		
	do 18 let	přes 18 let	celkem	do 18 let	přes 18 let	celkem
Přestupky podle zákona č. 200/1990 Sb.						
<i>21</i>				2	2	
22	1	149	150	163	163	
23		1	1	11	11	
<i>30</i>	<i>1</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	2	<i>1</i>	3
31		1	1	2	2	
32						
<i>42</i>		<i>1</i>	<i>1</i>			
<i>46/1</i>		22	22	12	12	
<i>46/2</i>		4	4	2	2	
Přestupky proti veřejnému pořádku						
<i>47</i>	2	15	17	9	9	
<i>48</i>		3	3			
Přestupky proti občanskému soužití						
<i>49/1a</i>	3	29	32	21	21	
<i>49/1b</i>				<i>1</i>	<i>1</i>	
<i>49/1c</i>	4	69	73	4	72	76
Přestupky proti majetku						
<i>50/1a</i>	8	45	53	5	40	45
<i>50/1b</i>		2	2	1	1	
<i>50/1c</i>		<i>1</i>	<i>1</i>			
Přestupky podle zvláštních právních předpisů						
		51	51	88	88	
Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi						
30/1j				1	1	
CELKEM za přestupkové oddělení						
	18	201	219	11	238	249
CELKEM za celý úřad						
	19	403	422	11	426	437

Rok 2009 přinesl pozitivnější čísla celkových počtů přestupků jak za celý úřad, tak i za přestupkové oddělení. Došlo k výraznému snížení počtu přestupků a to o 126 přestupků v rámci všech případů, z toho o 70 přestupků v rámci přestupkového oddělení.

Z celkových přestupků ubylo množství přestupků spáchaných na úseku dopravy. Došlo však k mírnému nárůstu přestupků dle zvláštních právních předpisů.

V rámci přestupkových řízení mírně ubylo přestupků v oblasti ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, přestupků proti občanskému soužití i přestupků proti majetku. V tomto roce se přestupkové oddělení zabývalo i jedním případem podle § 42 přestupkového zákona, který stanoví přestupky na úseku všeobecné vnitřní správy. K těmto přestupkům dochází velmi ojediněle, v rámci analyzovaného období 2006 až 2011 došlo pouze k tomuto jedinému.

Rok 2010 zaznamenal opětovný nárůst množství přestupků. Mírnější nárůst v rámci všech přestupků, výraznější nárůst na přestupkovém oddělení.

V průběhu roku 2010 byla na přestupkové oddělení převedena další agenda přestupků. Z tabulky 4 si můžeme všimnout, že přestupkové oddělení se začalo zabývat přestupky podle zvláštních právních předpisů, rozšířila se agenda podle § 30 – na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Na druhou stranu byly přestupkovému oddělení odebrány přestupky podle § 46 odst. 1 (porušení i jiných povinností než těch, které jsou stanoveny § 21 až 45 přestupkového zákona, jsou-li stanoveny zvláštními právními předpisy včetně nařízení obcí a krajů).

Došlo k nárůstu přestupků dle § 23 – ostatní přestupky na úseku dopravy a přestupky na úseku silničního hospodářství.

V rámci přestupků, kterými se zabývá přestupkové oddělení, došlo k mírnému poklesu počtu přestupků proti veřejnému pořádku. K výraznému nárůstu došlo u přestupků podle zvláštních právních předpisů, a to o 37 oproti předchozímu roku 2009.

Tabulka 6 – Množství řešených přestupků za r. 2011 [29, vlastní zpracování]

§	2011		
	do 18 let	přes 18 let	celkem
Přestupky podle zákona 200/1990 Sb.			
21	3		3
22		124	124
23		8	8
30	1	3	4
31		1	1
35		2	2
46/1		22	22
46/2		5	5
Přestupky proti veřejnému pořádku			
47		14	14
Přestupky proti občanskému soužití			
49/1a	1	21	22
49/1c	7	110	117
Přestupky proti majetku			
50/1a	2	61	63
50/1b	2	3	5
Přestupky podle zvláštních právních předpisů			
		90	90
- z toho za přestupkové oddělení		29	29
Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi			
30/1j	1	2	3
CELKEM za přestupkové oddělení			
	14	251	265
CELKEM za celý úřad			
	17	466	483

V roce 2011 byla přestupkovému oddělení svěřena další část agendy – referenti začali řešit i přestupky podle § 31, jenž se týká úseku školství a výchovy mládeže (ohrožení výchovy a vzdělání nezletilého tím, že ho nevede k povinné školní docházce či zanedbáním povinné školní docházky žáka (Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998 – 2012)).

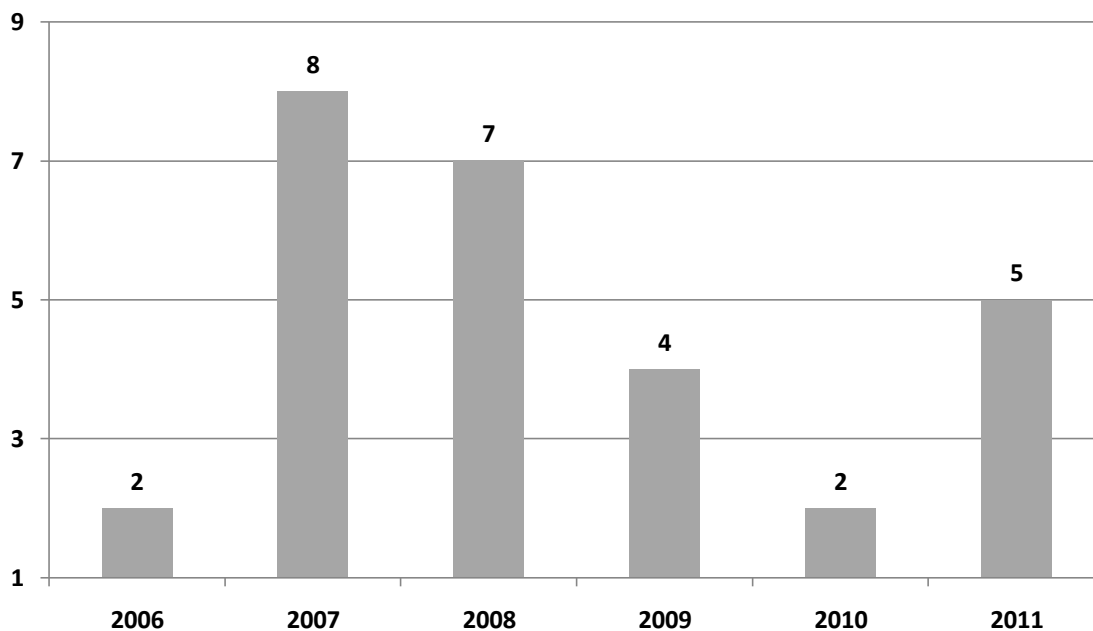
Oproti předešlému roku 2010 se mírně zvýšil počet přestupků proti veřejnému pořádku (z 9 na 14) a výrazně narostl počet přestupků proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c (úmyslné narušení občanského soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním (Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998 – 2012)),

a to ze 76 na 117, tedy více než o polovinu. Opět se potvrzuje, že lidé se k sobě chovají stále více agresivněji, bezohledněji, více si nadávají a vyhledávají konflikty. Ve většině případů nahlásí přešupek s cílem se dotyčnému pomstít a doufají v uložení co nejvyšší pokuty ze strany správního úřadu. Na chování občanů lze pozorovat negativní vlastnost – pomstychtivost. Podle informací referentů se jedná především o občany z nižších sociálních skupin, o problémové alkoholiky a občany romské národnosti.

Pozitivním faktem je snížení přešupeků proti majetku o 22 za rok.

Celkový počet přešupeků řešených jak v rámci přešupekového oddělení, tak v rámci celého úřadu (ostatních oddělení) v tomto roce vzrostl.

6.2 Analýza porušení obecně závazných vyhlášek za období 2006 – 2011

Graf 3 – Vývoj počtu porušení obecně závazných vyhlášek za období 2006 – 2011
[vlastní zpracování dle tabulek 2 - 6]

Graf č. 3 znázorňuje vývoj počtu porušení obecně závazných vyhlášek za období 2006 – 2011 na území ORP Zábřeh. Nejvyšší počet přestupků byl zaznamenán v roce 2007, kdy došlo k 8 porušení OZV. Postupně se množství přestupků snižovalo až do r. 2010, kdy byly zaznamenány, stejně jako v r. 2006, pouze 2 přestupky proti OZV. V následujícím r. 2011 opět dochází k nárůstu těchto přestupků.

Za rok 2006 byly řešeny pouze dva přestupky porušení obecně závazných vyhlášek. V jednom případě byla porušena vyhláška obce Dubicko upravující pravidla pohybu psů na veřejném prostranství. Volně pobíhající pes vnikl na soukromou zahradu a pokousal jezevčíka majitele zahrady. Ke druhému porušení OZV došlo na území obce Dolní Bušínov (součást města Zábřeh), kdy majitel neměl svého psa na vodítku.

Jeden případ porušení OZV byl postoupen odboru životního prostředí, protože se mělo jednat o porušení § 28 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání (zákon byl novelizován Zákonem ČNR č. 162/1993 Sb.).⁶

V případě, že přestupek je spolehlivě zjištěn, může být řešen prostřednictvím blokové pokuty. Tohoto bylo využito v rámci jednoho porušení OZV, kdy se tento přestupek opět týkal nezajištěného psa.

Poslední případ porušení OZV za r. 2006 byl odložen. Obviněný se měl dopustit přestupku proti obecně závazné vyhlášce města Zábřeh č. 2/2003 upravující zajišťování a udržování čistoty veřejných prostranství tím, že sypal na chodník před svým domem popel (jednalo se o přestupek v období zimy). Vzhledem k tomu, že obviněnému nebyl přestupek prokázán, byl případ odložen.

Za r. 2007 bylo v přestupkovém řízení řešeno 8 porušení OZV.

Jeden případ byl řešen blokovou pokutou, kdy občan města Zábřeh porušil OZV Řád zeleně města Frýdek-Místek tím, že parkoval automobil na zeleném prostranství. Městský úřad Zábřeh byl v tomto případě místně příslušným správním orgánem podle § 11 odst. 1 písm. d)⁷ z důvodů trvalého bydliště pachatele, proto byl přestupek postoupen z Frýdku-Místku do Zábřehu.

Došlo k jednomu odložení porušení OZV, a to v případě nezaplacení poplatku za psa, čímž došlo k porušení OZV č. 1/2004 města Zábřeh (vyhláška již neplatí), což nelze řešit v přestupkovém řízení, neboť nesplnění ohlašovací povinnosti dle čl. 4 OZV města Zábřeh č. 1/2004 řeší správce poplatků ve smyslu ust. § 37 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Navíc bylo zjištěno, že majitelem psa je manžel obviněné, který poplatek řádně zaplatil. Mělo se jednat o přestupek proti veřejnému pořádku.

Na území města Zábřeh došlo k porušení OZV č. 1/2003 o systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů včetně systému nakládání

⁶ § 28 zákona č. 246/1992 Sb., upravuje přestupky proti provádění pokusů na zvířatech bez povolení a chování jedince nebezpečného druhu zvířat bez schválení (Informační servis pro teraristiku a herpetologii, Zákon č. 246/1992 Sb. „Na ochranu zvířat proti týrání“ ČSTH, 2000 - 2003)

⁷ „Místní příslušnost správního orgánu je určena v ostatních řízeních týkajících se fyzické osoby místem jejího trvalého pobytu...“ (Business center.cz, Správní řád, 1998 – 2012)

se stavebním odpadem. K porušení této vyhlášky došlo výběrem odpadu z kontejneru pro plastový odpad a následnému použití při pálení. Případ byl řešen pouze domluvou a byl odložen podle § 66 odst. 3 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, který stanoví, že správní orgán může věc odložit, jestli došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo postoupení věci podle § 71 téhož zákona. (Business center.cz, Zákon o přestupcích, 1998 – 2012)

K porušení stejné vyhlášky došlo ještě v dalších dvou případech. Jeden přestupek byl spáchán pálením suchých rostlin v době, kdy je pálení odpadu zakázáno. Tento případ byl řešen blokovou pokutou. Druhý se týkal výběru popelnic a shromažďování odpadu na soukromém pozemku. Bylo zahájeno správní řízení a v rámci přestupkového řízení byla obviněnému uložena pokuta ve výši 1 200,- Kč.

Ostatní případy porušení OZV za rok 2007 se týkaly psů. V jednom případě se jednalo o porušení vyhlášky města Zábřeh č. 5/2006 upravující pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství. Pes pobíhal bez vodítka. Případ byl řešen blokovou pokutou ve výši 500,- Kč.

Majitel psa pobíhajícího bez vodítka v obci Kamenná porušil vyhlášku č. 4/2002 o zajištění a udržování čistoty veřejného prostranství a zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v souvislosti s chovem a držení psů na území obce Kamenná. Tento případ byl řešen v rámci zkráceného příkazního řízení se stanovením pokuty.

Jiný případ se týká psa pobíhajícího bez vodítka na území obce Štítý, čímž došlo k porušení vyhlášky č. 1/2003 příslušné obce. Vzhledem k tomu, že pro majitele psa se jednalo o první přestupek, byl tento případ řešen pouze domluvou.

K dalším dvěma případům došlo na území obce Hněvkov, kdy pes utekl svému majiteli, volně se pohyboval po obci a v jednom případě došlo i k usmrcení kohouta. Oba případy byly řešeny současně pouze domluvou.

Na území obcí Pobučí a Jestřebí utekl pes svému majiteli, který tímto jednáním porušil OZV č. 1/2003. Majitel psa se dopustil více přestupků, které byly hromadně řešeny blokovou pokutou 700,- Kč.

Dalším případem volně pobíhajícího psa na území města Zábřeh došlo opět k porušení OZV č. 5/2006. I tento byl řešen blokovou pokutou ve výši 200,- Kč.

Poslední přestupek r. 2007 volně pobíhajícího psa bez vodítka se stal na území města Zábřeh, při kterém došlo k porušení vyhlášky č. 5/2006. Majitel psa měl nahlášených více přestupků, které byly řešeny ve zkráceném příkazním řízení s pokutou 1 500,- Kč.

V porušování obecně závazných vyhlášek je na tom rok 2008 obdobně jako r. 2007. Opět nejvíce porušení OZV se týkalo volného pohybu psů. Prvním případem byl volně pobíhající pes v obci Rovensko, jehož majitel tímto chováním porušil vyhlášku č. 13⁸ obce Rovensko. Příklad byl odložen na základě § 66 odst. 2, kdy majitel psa byl v danou dobu ve výkonu trestu.

K porušení vyhlášky č. 14/2000 hlavního města Prahy o omezujících opatření k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v souvislosti se žebráním došlo v případě, kdy zábřežský občan se pohyboval na území hlavního města Prahy a vykonával zde žebračskou činnost na Karlově mostě. Příklad byl MěÚ Zábřeh postoupen na základě místní příslušnosti, která byla dána trvalým pobytem obviněného v městě Zábřeh. Správní orgán tento přestupek řešil zkráceným příkazním řízením s uložením sankce.

K porušení OZV č. 1/2008⁹ obce Kolšov došlo volným pobíháním psa na území dané obce. Další dva případy volného pohybu psů se staly na území města Zábřeh, čímž byla porušena vyhláška města č. 5/2006. V obou případech byla stanovena bloková pokuta ve výši 300,- Kč.

Volně pobíhající pes byl také nhlášen v obci Rohle. Příklad byl řešen ve zkráceném příkazním řízení. Jelikož majitel psa se dopustil více přestupků (volně pobíhající pes + přestupek proti občanskému soužití), byla mu uložena pokuta ve výši 700,- Kč.

Na Městský úřad Zábřeh se dostalo již druhé porušení pražské vyhlášky o žebřání. Správní orgán zjistil, že se jedná o stejnou osobu, která se na území města Zábřeh nepohybuje,

⁸ Obecně závazná vyhláška č. 13 o zajištění a udržování čistoty veřejných prostranství a zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku a souvislosti s chovem a držení psů na území obce Rovensko (Oficiální stránky obce Rovensko, Obecně závazné vyhlášky, 2012)

⁹ Obecně závazná vyhláška obce Kolšov č. 1/2008, kterou se vyhláší pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství obce Kolšov (Obec Kolšov, Závazná vyhláška pobíhání psů, 2012)

ale zdržuje se na území hlavního města Prahy. Z tohoto důvodu bylo oznámení o přestupku zasláno zpět hlavnímu městu, aby přestupek vyřešilo samo.¹⁰

Posledním přestupkem proti obecně závazné vyhlášce byl v r. 2008 opět volně pobíhající pes na území obce Rohle. Jelikož majitel psa se dopustil více přestupků, byl tento případ řešen v rámci přestupkového řízení a byla mu uložena pokuta za všechny spáchané přestupky současně.

V rámci porušování obecně závazných vyhlášek za r. 2008 se opět potvrzuje, že občanům dělá největší problém bezpečné zajištění svých psů.

Přestupků proti obecně závazným vyhláškám v roce 2009 ubylo. Přestupkovým řízením byly řešeny pouze 4 případy porušení OZV. Prvním případem bylo porušení OZV č. 1/2009 města Zábřeh o zákazu konzumace alkoholických nápojů na vybraných veřejných prostranstvích. Tato vyhláška byla v daném roce nová. Případ byl řešen ve zkráceném příkazním řízení s uloženou pokutou ve výši 2 500,- Kč.

Dvakrát došlo k volnému pohybu psů bez vodítka na veřejných prostranstvích. V obou případech byla uložena pokuta ve výši 2 000,- Kč. Jeden případ porušení OZV č. 1/2003 města Štítý se týkal neuklizených exkrementů majitele psa, za což obdržel blokovou pokutu ve výši 300,- Kč.

V roce 2008 se množství porušení obecně závazných vyhlášek snížilo na pouhá dvě řešená porušení za celý rok.

Případy, které se týkají více přestupků jednoho občana, jsou evidovány podle nejzávažnějšího přestupku. Z tohoto důvodu mohou být porušení OZV evidovány jako přestupek podle jiného paragrafu než § 46/2 přestupkového zákona.

Jedním z případů porušení OZV byl případ volného pobíhání psa na území města Zábřeh. Vzhledem k většímu množství spáchaných přestupků majitele psa, byl přestupek řešen

¹⁰ Dle § 11 odst. 1 písm. a) správního řádu, který stanoví, že místně příslušným orgánem v řízeních týkajících se činnosti účastníka je správní orgán v místě spáchané činnosti. (Business center.cz, Správní řád, 1998 – 2012)

zkráceným příkazním řízením s uložením pokuty 3 000,- Kč (pokuta se týkala i neuposlechnutí výzvy, kterou správní orgán obviněnému uložil).

Následně došlo ke čtyřem případům porušení OZV č. 1/2003 města Zábřeh o systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů včetně systému nakládání se stavebním odpadem. V těchto případech došlo k odložení odpadu mimo sběrné nádoby. Jeden z případů byl řešen napomenutím, ostatní tři případy byly potrestány pokutou. Tyto tři případy však zahrnovaly více přestupků.

Poslední zaevidovaný přestupek se týkal opět psa, který byl bez vodítka. Majitel psa byl obviněn z více přestupků dohromady, proto byl přestupek evidován pod jiným § než 46/2.

Registrovaných přestupků proti obecně závazným vyhláškám v roce 2011 bylo 5, což je nárůst oproti předešlému roku o 3 přestupky. Většina případů porušení OZV se v tomto roce týkala nakládání s odpady.

Prvním přestupkem je porušení vyhlášky č. 1/2003 upravující právě problematiku s nakládáním odpadů, kdy dotyčný odložil odpad mimo kontejnery. Tento přestupek byl odložen podle § 66 odst. 3 písm. g) přestupkového zákona, kdy se nepodařilo správnímu orgánu zjistit viníka.

Další případ je stejný – odložený odpad mimo kontejnery. Opět byl odložen a to z důvodu neprokázání viny.

V příkazním řízením byl řešen přestupek proti vyhlášce upravující konzumaci alkoholu na vyznačených veřejných místech. Z důvodů spáchání více přestupků obviněným byla uložena pokuta ve výši 3 000,- Kč.

Jeden z případů odložení odpadu mimo kontejnery byl odložen opět z důvodu neznámého pachatele. Odložení odpadu mimo sběrné kontejnery se dopustil i jeden nezletilec (nedovršených 15 let), což je důvod pro odložení případu, jelikož osoba mladší 15 let není odpovědná za spáchaný přestupek a nelze ji potrestat.

Jeden případ volně pobíhajícího psa v obci Postřelmov (porušení OZV č. 2/2010, kterou se stanoví pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství v obci Postřelmov (Postřelmov – oficiální web, Obecně závazné vyhlášky a nařízení, 2012)) byl vyřešen ve zkráceném

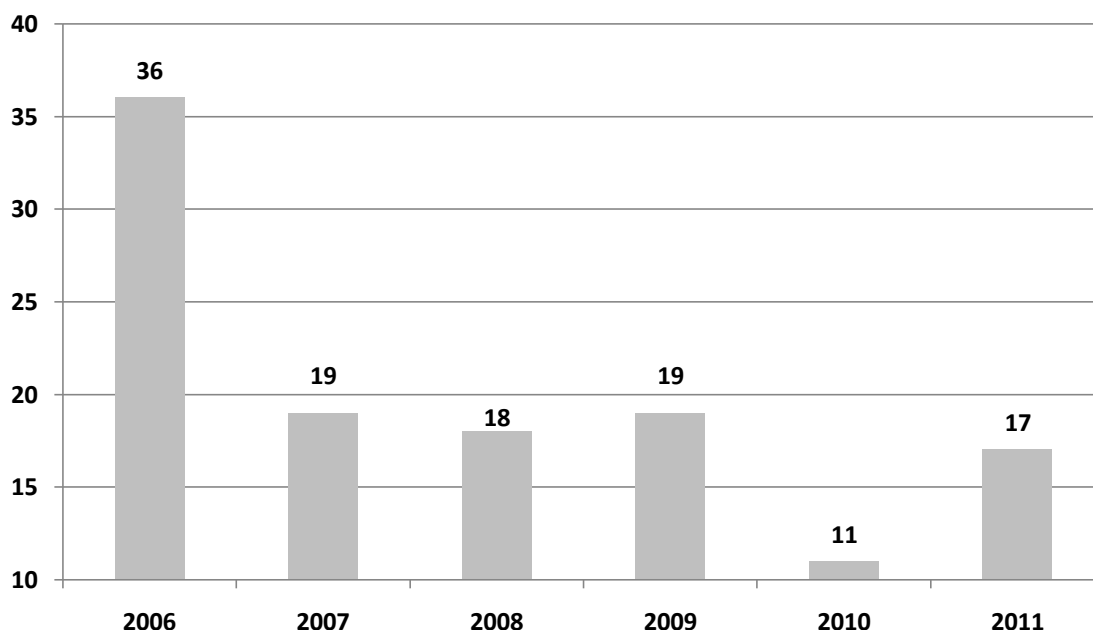
příkazním řízení s pokutou 2 000,- Kč. Tato výše byla ovlivněna skutečností, že se obviněný dopustil stejného porušení vyhlášky opakovaně.

Další případ odložení odpadu na nevyhrazeném místě byl řešen blokovou pokutou ve výši 500,- Kč.

Poslední případ se týkal opět odloženého odpadu na nevyhrazených místech, který byl odložen, a to z důvodu toho, že se obviněný daného přestupku nedopustil. Pachatel byl tedy neznámý.

Dva případy porušení OZV nebyly v roce 2011 dořešeny, přesouvají se proto na rok 2012.

6.3 Analýza přestupků spáchaných nezletilými za období 2006 - 2011

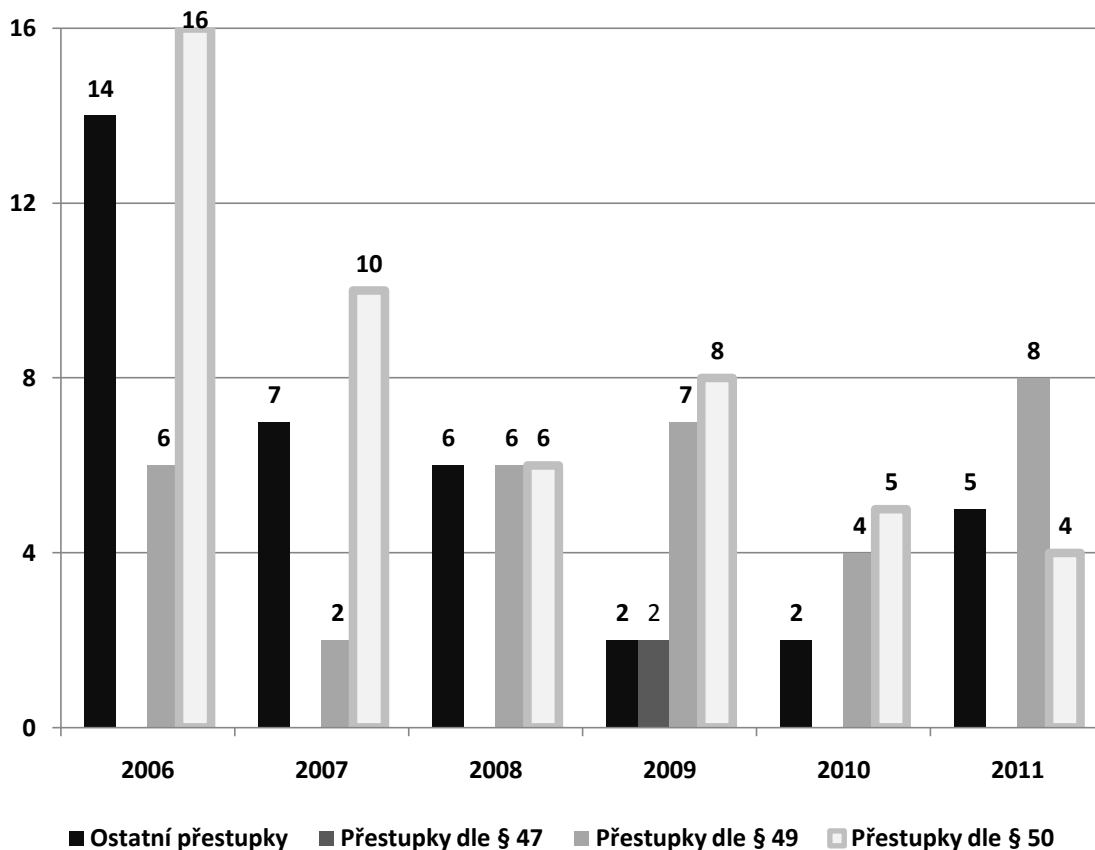
Graf 4 – Vývoj množství přestupků nezletilých za období 2006 – 2011 [vlastní zpracování dle tabulek 2 - 6]

Graf č. 4 zobrazuje vývoj počtu přestupků spáchaných nezletilými do 18 let za období 2006 až 2011. Celkové množství spáchaných přestupků nezletilými výrazně poklesl, nicméně z dlouhodobého hlediska k výraznému poklesu nedochází. Nejvíce přestupků bylo spácháno v roce 2006, kdy došlo k 36 přestupkům. Následující roky se počet pohybuje v rozmezí 10 – 20 přestupků ročně.

V roce 2007 došlo k poklesu přestupků nezletilých na 19 případů za rok. Tento počet se udržel v podstatě nezměněn do r. 2009. V roce 2010 byl zaznamenán zatím nejnižší počet - 11 přestupků. Tento stav, bohužel, nevydržel dlouho a následující rok 2011 opět počet přestupků vzrostl.

Mladiství lidé jsou velmi nerozvážní a reagují unáhleně. Velmi důležitá je rodičovská výchova, která se, podle mého názoru, v dnešní době velmi podceňuje. Mladiství si hledají různé party svých vrstevníků a snaží se něco si dokazovat. Z velké části jsou ovlivněni současnými filmy a počítačovými hrami, a to především negativně. Vzhledem k rozumové nezrállosti nejdříve konají a poté teprve přemýšlejí (v lepších případech), co vlastně spáchali. V tomto směru by byla zapotřebí prevence přestupkových i trestných činů mládeže

a především přísnější tresty, aby si uvědomili, že mohou být potrestáni stejně jako dospělí a nezneužívali tak svého „výsadního“ postavení co se trestů týká. Velkým problémem mladistvých je také alkohol, ke kterému mají stále více rozšířenější možnosti přístupu.

Graf 5 – Vývoj počtu přestupků nezletilých za období 2006 – 2011 podle druhů přestupků [vlastní zpracování dle tabulek 2 – 6]

Graf č. 5 zobrazuje vývoj počtu přestupků spáchaných nezletilými podle druhů přestupků (přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti občanskému soužití, přestupky proti majetku a ostatní přestupky, které zahrnují i přestupky na úseku ochrany proti alkoholismu a jiným toxikomaniím).

Nejvíce přestupků bylo zaznamenáno v roce 2006, kdy největší podíl tvořily přestupky podle § 50 přestupkového zákona. Jedná se o přestupky proti majetku - 12 přestupků v oblasti drobných krádeží a 4 přestupky v oblasti užívání cizího majetku a přisvojení cizí věci nálezem. 9 přestupků se týkalo porušení v oblasti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích a 5 přestupků podle § 30 na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Tento počet lze brát jako pozitivní, vzhledem

k množství mládeže, která se na území ORP Zábřeh pohybuje. Jedná se však pouze o nahlášené přestupky. Reálná čísla mohou být mnohonásobně vyšší.

Za rok 2007 bylo zaznamenáno 5 přestupků v oblasti dopravy, 2 přestupky na úseku ochrany proti alkoholismu a jiným toxikomaniím, 2 přestupky narušení občanského soužití újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, schválnostmi či jiným hrubým jednáním (podle § 49 odst. 1 písm. c) a 10 přestupků proti majetku (6 drobných krádeží a 4 neoprávněná užívání cizího majetku či přisvojení cizí věci nálezem).

Roku 2008 došlo k výraznému nárůstu přestupků proti občanskému soužití. Tento počet vzrostl trojnásobně (ze 2 přestupků v r. 2007 na 6). V oblasti přestupků proti majetku klesl počet o 4 přestupky oproti předešlému roku. Počet ostatních přestupků zůstal v podstatě nezměněn.

V roce 2009 se objevily dva přestupky v oblasti porušení veřejného pořádku, které se v předchozích letech u mladistvých nevyskytovaly. Přestupky proti majetku a občanskému soužití se mírně navýšily. Oproti tomu klesl počet ostatních přestupků.

V následujícím roce 2010 počet všech přestupků klesl. 2011 se počty opět zvýšily.

Během sledovaného období let 2006 až 2011 docházelo k neustálému zvyšování přestupků podle § 49 přestupkového zákona, tj. přestupky proti občanskému soužití. Tento negativní jev poukazuje na skutečnost, že se u nezletilých rok od roku zvyšuje jejich agresivita.

Bylo by vhodné vytvořit a realizovat programy na prevenci trestných činů a přestupků spáchaných nezletilými, které by se měly zaměřit jak na nezletilce, tak i na rodiče a jejich výchovu.

7 ZJIŠTĚNÁ ÚSKALÍ PŘESTUPKOVÉHO ROZHODOVÁNÍ MĚSTA ZÁBŘEH

Mezi zjištěná úskalí při rozhodovací praxi Města Zábřeh patří následující:

- nemožnost průběžného sčítání přestupků jednoho občana a tím i nemožnost udělení vyšší pokuty či trestního stíhání,
- problémové vymáhání finančních sankcí a pokut u občanů se špatným sociálním zázemím a občanů bez domova,
- velké množství projednávaných přestupků pro malý počet referentů,
- náročnost vedení ústního řízení spojené se zápisem (referent sám vede ústní řízení a současně musí provádět dokumentaci řízení),
- nemožnost referentů přestupkového oddělení využívat plný počet hodin určených pro školení a to z důvodů finančních omezení městského úřadu,
- problém s doručováním listin na trvalé adresy pachatelů, případně svědků,
- velký problém občanů se zajišťováním psů proti volnému pohybu na veřejných prostranstvích,
- absence vyhlášky upravující sběr psích exkrementů.

Tato slabá místa rozhodovací činnosti Města Zábřeh jsem měla možnost odhalit v rámci diplomové praxe prováděné na přestupkovém oddělení MÚ Zábřeh.

7.1 Návrhy možných řešení zjištěných nedostatků

Velkým problémem výkonu přestupkové činnosti je nemožnost sčítání přestupků, které provedl daný pachatel bez ohledu na časové mezery mezi jednotlivými přestupky. Možným řešením by se mohlo stát zřízení centrálního registru drobných trestných činů. Blíže k tomuto tématu pojednává následující kapitola 7.2.

7.1.1 Obecně prospěšné práce

Výrazným problémem na straně pachatelů přestupků je velké množství pachatelů ze slabších sociálních skupin (dobrovolně nezaměstnaní, alkoholici, bezdomovci, problémoví občané vyhledávající konflikty apod.). Tito občané narušují poklidný chod města

a okolních obcí a mají většinový podíl na celkovém množství spáchaných přestupků řešených přestupkovým oddělením.

S těmito skupinami souvisí více problémů, které narušují a komplikují výkon činnosti přestupkového oddělení.

Jedním ze souvisejících problémů je neschopnost a neochota platit udělené pokuty. Uvedené problémové skupiny občanů pobírají různé sociální dávky a dobrovolně nepracují. Je-li jim jako sankce uložena finanční pokuta, s velkou pravděpodobností k zaplacení uložené pokuty nedojde. Úřad nemá žádné pravomoci strhávat pokutu ze sociálních dávek pachatelů. Pracovníci přestupkového oddělení při stanovení výše pokuty proto přihlížejí i k sociálním poměrům pachatelů. V případě, že se konkrétní pachatel objevuje při řešení přestupků velmi často, stanoví referenti již vyšší částku alespoň s výchovným cílem, i přes skutečnost, že k jejímu zaplacení s velkou pravděpodobností nedojde.

K řešení tohoto problému by bylo vhodné uzákonit možnost úřadů odebírat pokuty ze sociálních dávek, kromě existenčního minima. Tento krok by byl však velmi nepopulární a problémový. Sociální dávky nejsou příliš vysoké, s těžší vystačí občanům na obživu. Došlo by však ke snížení drobné opakující se kriminální činnosti.

Vhodnější řešení splacení udělených pokut shledávám v možnosti odpracování v rámci obecně prospěšných prací. Pachatelé přestupků, kteří nemají finanční prostředky pro splacení stanovené pokuty, by vykonávali obecně prospěšné práce pro obec, ve které žijí nebo přímo pro město Zábřeh, které je příslušné k řešení daného přestupku jako obec s rozšířenou působností. Jednalo by se např. o zametání chodníků, sbírání odpadů na veřejných prostranstvích, odklizení psích exkrementů, které neodklidí vlastníci psů, odstraňování sprejových nápisů na veřejných budovách a místech, úklid chodníků v zimním období – odklizení sněhu tam, kde se nedostanou odhrnovače, posypávání chodníků, údržba veřejné zeleně atd.

Možnost odpracování pokuty by bylo vhodné řešení, avšak velmi nákladné. Úřad by musel zajistit pracovníky, kteří by dohlíželi na průběh vykonávaných prací, což by přineslo výdaje na platy. Muselo by se pořídit nářadí (lopaty, smetáky, pytle na odpad, ruční sběrače odpadů apod.) potřebné pro vykonávané práce a prostory na jeho uschování, což opět přináší finanční náklady. Dalším nákladem by bylo proškolení o bezpečnosti práce a samotné zajištění bezpečnosti při práci.

V městě Zábřeh a jeho okolních obcích zajišťuje údržbu komunikací, odpadové hospodářství, třídění odpadů, kompostování a údržbu veřejné zeleně firma EKO servis Zábřeh s.r.o. (EKO Servis s.r.o., Váš partner pro služby, ekologii a životní prostředí, 2010 – 2012)

Vzhledem k tomu, že tato firma je ve vlastnictví města Zábřeh, mohli by pachatelé přešupků své pokuty odpracovat pod vedením této firmy, která má všechny prostředky k uvedeným pracím již zajištěné. Finanční náklady by nebyly příliš vysoké, stačilo by, aby firma zaúkolovala některé své zaměstnance vedením a dozorem nad pachateli, kteří by vykonávali obecně prospěšné práce, a získali by za tuto činnost odměny či navýšení mzdy. Celkové náklady by tak nemusely být vysoké jako v případě náboru a zaškolování nových pracovníků.

Možným řešením by mohla být i dohoda s místní neziskovou organizací Charita Zábřeh, která by si příslušné pachatele přešupků vzala pod svůj patronát a dohlížela by na řádné odpracování pokuty. Charita Zábřeh vlastní různé dílny např. na balení sušeného ovoce či veřejné záchodky v centru města – pachatelé by mohli vykonávat určité činnosti právě v rámci provozu charitních dílen a veřejných záchodků (úklid, výpomoc při výrobě/balení apod.).

7.1.2 Změny v doručování listin

Dalším problémem spojeným s těmito problémovými skupinami občanů je doručování listin. Doručování je upraveno zákonem č. 500/2004 Sb., správním řádem v § 19 – 26. (Business center.cz, Správní řád, 1998 – 2012)

Přestupkové oddělení MÚ Zábřeh doručuje potřebné listiny prostřednictvím služeb České pošty, případně jsou využíváni strážníci Městské policie.

Aby mohlo být zahájeno ústní řízení o přešupku, musí být předvolanému pachateli doručeno oznámení o zahájení jednání. Podstatné je získání podpisu o převzetí. V případě, že se tak nestane (adresát nepodepíše útržek o převzetí poštovní zásilky), není možné ústní jednání zahájit. Potřebnosti podpisu o převzetí předvolání jsou si někteří pachatelé vědomi a zneužívají toho tím, že se na uvedené adrese nevyskytují vůbec, nebo se nechávají zapřít, aby si zásilku nemuseli převzít. Rozhodnutí o ústním jednání o přešupku musí být doručeno do jednoho roku, jinak se možnost prošetření přešupku ukončí.

Dle § 80 přestupkového zákona je zakázáno doručovat rozhodnutí o přestupku prostřednictvím úřední desky a to z důvodů ochrany osobních údajů a soukromí. Občanům bez domova jsou rozhodnutí odesílána na adresu Městského úřadu Zábřeh, na kterém jsou nahlášeni k trvalému pobytu. Problémem zůstává místo, kde se pohybují.

V případě, že by bylo prokazatelně zjištěno, že se pachatel nechává úmyslně zapřít, a tím i úmyslně mešká lhůtu pro zahájení řízení, navrhovala bych možnost doručení bez podpisu, případně doručení s podpisem o převzetí osoby nejbližší (rodič, manžel/manželka), který by měl stejnou váhu jako podpis daného pachatele přestupku.

7.1.3 Výpomoc při ústních jednáních

Do roku 2010 pracovali na přestupkovém oddělení dva referenti, kteří měli každý svou zapisovatelku při ústních jednáních. Po proběhnutém auditu v r. 2010 došlo k personálním změnám – jedna zapisovatelka byla propuštěna a druhá složila zkoušku z odborné způsobilosti, aby mohla samostatně projednávat přestupky. Referenti tak přišli o své zapisovatelky, což mělo negativní vliv na průběh jednání – referenti se musejí soustředit jak na samotný průběh jednání, tak i zapisovat, což vede k prodlužování délky ústního jednání a celkové časové náročnosti jejich práce. S tímto souvisí také problém převedení širší agendy na přestupkové oddělení, čímž dochází k výraznému navýšení množství došlých přestupků k projednání.

Agenda přestupkového oddělení se snížit již nedá, ale výrazným ulehčením by byla možnost práce zapisovatelky na poloviční úvazek. Zapisovatelka by se dle potřeby a dohody s referenty účastnila pouze ústních jednání (nutnost mít podepsanou smlouvu o mlčenlivosti). Práce by to byla vhodná např. pro ženu na mateřské dovolené či studenta, který by si rád přivydělal a jemuž by tuto práci časově umožňoval školní rozvrh. Jednak by došlo k ulehčení práce referenta, který by se mohl plně soustředit na průběh ústního jednání a reakce vyslychaných, jednak by byla zkrácená i časová náročnost na projednávání přestupků. Pro studenta by byla příhodná i možnost praxe bez výdělků, díky které by si alespoň vytvořil praxi a následně by se i lépe uplatnil na trhu práce po ukončení studia. Podmínkou by byly státnice z kancelářského psaní, aby dotyčný ovládal rychlopis a tím ulehčil a především zrychlil průběh zapisování při jednání.

Výhodným řešením by byla i možnost, kdyby si úřad sám vychoval pracovníka, který by se uplatnil na jakékoliv pomocné pozici. Jednalo by se o stážistu, který by průběžně prošel několik oddělení úřadu. Postupně se seznámil s agendou jednotlivých oddělení a naučil se vypomáhat v nejpotřebnějších záležitostech pro všechna vybraná oddělení. U přestupkového oddělení by se mohlo jednat právě o práci zapisovatele při ústních jednáních.

7.1.4 Využití školení v plném rozsahu pro referenty

Nemožnost využívat plný počet hodin příslušných k účasti na školení je velkou nevýhodou zábrěžského úřadu. Na odbornosti a kvalifikovanosti pracovníků veřejné správy by se nemělo šetřit a nemělo by docházet k omezení časových a finančních dotací na jejich školení. Bohužel, opak je pravdou, a v praxi k omezování možností účasti na školeních skutečně dochází. Problém bych řešila omezením financí na méně důležitých věcech a umožnila bych tak pracovníkům účast na školeních, díky kterým by získali aktuální a potřebné informace v oblasti výkonu své práce.

Apelovala bych také na dodělání vysokoškolského vzdělání v potřebném oboru a to především u mladých pracovníků a pracovníků na vyšších pozicích. Do uvolněných pracovních pozic bych doporučovala nabírat mladé úředníky, nejlépe čerstvé absolventy nebo studenty před ukončením studia. Studenti by tak získali potřebnou praxi, zaučili by se v oboru, kterému se chtějí věnovat a úřad by si je mohl takzvaně vychovat dle vlastních potřeb a požadavků.

7.1.5 Přísnější pokuty nezajištěných psů

Stále aktuálním problémem je volné pobíhání psů po veřejných prostranstvích. Problematika je upravena obecně závaznou vyhláškou, kterou majitelé psů nerespektují. Volný pohyb psů se stal nejčastěji porušovanou vyhláškou, a proto bych doporučila přísnější pokuty. To by však znamenalo zásah do úpravy zákona o přestupcích. Volný pes je velmi nebezpečný jak pro dospělého člověka, tak především pro děti. Přesto, že zvíře může být vycvičené a krotké, nikdy nelze na 100 % spoléhat na to, že na člověka, případně cizí domácí zvíře, nezaútočí.

7.1.6 Postihy za neuklizení psích exkrementů

Přesně se týká i problematika se sběrem psích exkrementů. Vyhláška města byla zrušena Ministerstvem vnitra. Pokud si člověk pořídí psa, je automaticky odpovědný za úklid jeho exkrementů. Vzhledem k tomu, že problematika již není upravena vyhláškou, nelze stanovit majiteli pokutu. Řešením by mohlo být poskytnutí více košů na odpadky, případně zavést konkrétní odpadkové koše se sáčky. Tento způsob by byl finančně nákladnější. Reálnější možností je, aby psí exkrementy odstraňovali pracovníci firmy EKO servis s.r.o., která zajišťuje péči o veřejná prostranství.

7.2 Centrální rejstřík drobných trestných činů

V prosinci 2011 představilo Ministerstvo spravedlnosti analýzu vzniku centrálního registru přestupků, kterou předložilo vládě. Současný právní stav totiž neposkytuje dostatečné nástroje pro postihování drobné trestné činnosti. Registr by měl evidovat všechny přestupky. Trestná odpovědnost by se měla vztahovat na přestupky proti majetku, veřejnému pořádku a občanskému soužití. (Český rozhlas, Zprávy, 2011)

Pachatelé si velmi dobře uvědomují, že při krádeži do 5 000,- Kč nepáchají trestný čin. Registr by měl působit proti takovému jednání, v záznamech by se měly evidovat spáchané škody a postupně se sčítat. V případě rušení veřejného pořádku by mělo platit pravidlo „třikrát a dost“, tzn., že jakmile pachatel naruší veřejný pořádek po třetí, bude se jednat již o trestný čin, za který mu bude stanovena pokuta. (Český rozhlas, Zprávy, 2011)

Přístup do registru by měl mít pouze správní úřad, který pachatele za přestupek postihuje, a sám občan, který by měl mít právo vidět, zda je u něj registrován nějaký přestupek. Nahlednutí by však mělo být zpoplatněno. (Český rozhlas, Zprávy, 2011)

Rejstřík by měl být zřízen jako informační systém veřejné správy při rejstříku trestů, což vede k nižším nákladům, než kdyby byl rejstřík zřízen jako samostatný systém. Ačkoli jsou přestupky v rukou Ministerstva vnitra, zřizovatelem registru bude Ministerstvo spravedlnosti, které je zřizovatelem i rejstříku trestů. Registr by mohl být v budoucnu využit i jiným způsobem, např. zákaz pobytu či menší nárok na sociální dávky. (Český rozhlas – Zprávy, 2011)

Dne 15. února 2012 byl registr přijat Vládou ČR. (Český rozhlas, Zprávy, 2012)

Registr bude vhodným a účinným nástrojem správních orgánů při řešení přestupků. První dva přestupky se budou řešit jako přestupky, třetí přestupek se bude řešit již jako trestný čin bez ohledu na finanční výši spáchané škody. Předpokládanými tresty jsou alternativní tresty, peněžitě tresty, tresty veřejných prací atd. Výhodou registru bude jeho platnost na celém území České republiky, tzn., že při pohybu pachatele po území republiky bude každý správní orgán schopen zjistit jeho předchozí přestupkovou činnost a řádným způsobem ji potrestat, a zohlednit spáchané přestupky při rozhodování o novém přestupku, kterého se týž pachatel opětovně dopustil. (Český rozhlas, Zprávy, 2012)

Problém související se zřízením registru je obava z úniku osobních údajů a poškození práv konkrétních lidí. Další riziko spočívá v přístupu pachatelů k přestupkům – ti, kteří páchají opakovanou činnost neřeší postihy. (Český rozhlas, Zprávy, 2012)

Podle advokáta Václava Vlka tkví další problém v kriminalizaci přestupků – 3 přestupky se budou brát již jako kriminální čin, z pachatele se stane zločinec, který bude dále páchat zločiny a tím se bude zvyšovat celková kriminalita. (Český rozhlas, Zprávy, 2012)

Pro zřízení centrálního registru byla zvolena levnější varianta, která odhaduje náklady na 31 milionů korun, kdy roční provoz by měl činit 8,1 milionů korun. (Vláda ČR, Registr přestupků dostal od vlády zelenou, 2012)

Zavedení centrálního rejstříku by měl mít dopad na všechny občany. Při podání přihlášky do výběrového řízení bude potřeba dodat kromě výpisu z rejstříku trestů i výpis z rejstříku přestupků.

ZÁVĚR

Cílem práce bylo seznámit čtenáře s legislativní úpravou správního trestání se zaměřením na přestupky a porušování obecně závazných vyhlášek. Práce odpovídá na teoretické otázky – kdo může trestat, koho a jakým způsobem (druhy sankcí).

Ačkoliv je správní právo pro mnohé ne příliš lákavým tématem, správní trestání je zajímavou součástí tohoto právního oboru, kterému by měl každý občan porozumět, nebo alespoň věnovat pozornost.

Praktická část je zaměřena na samotnou analýzu rozhodovací činnosti vybraného města Zábřeh, které zastává funkci obce s rozšířenou působností. Analýza projednávaných přestupků se zabývá především množstvím přestupků, jejich vývojem v období let 2006 – 2011 a porovnáním množství řešených přestupků na počet pracovníků přestupkového oddělení. Rok od roku projednávaných přestupků stále přibývá. Lze předpokládat, že tento rostoucí trend bude pokračovat i v následujících obdobích. Po personální stránce přestupkovému oddělení nejvíce uškodil proběhnutý audit, na jehož základě došlo ke snížení počtu zaměstnanců a tím i ke zvýšení náročnosti při ústních jednáních.

Provedenou analýzou porušování obecně závazných vyhlášek bylo zjištěno, že tento druh přestupků není příliš častý. Ostatní přestupky dle přestupkového zákona porušování OZV několikanásobně převyšují. Přesto lze zaznamenat podstatná zjištění. Nejčastější porušení obecně závazných vyhlášek se týkají především volně pobíhajících psů a to jak na menších obcích, tak i ve městech. Majitelé psů jsou v tomto směru velmi neohleduplní, vystavují riziku nejen svého psa, ale především spoluobčany. Návrhovým opatřením tohoto problému je zvýšení horní hranice pokuty za tento přestupek. Jedná se však o změnu zákona, což není jednoduchý krok.

Vzhledem k neustálému zvyšování poplatků se za poslední rok vyskytlo více případů odložení odpadů mimo sběrné kontejnery a zřizování černých skládek. Tato porušení vyhlášek se potýkají problémovým zjištěním pachatele a tudíž zůstanou případy bez potrestání. Lidé si však neuvědomují, že tímto svým jednáním ničí životní prostředí své, ale i prostředí, ve kterém mají žít jejich děti a budoucí generace. Na tomto případu lze vidět, jak jsou lidé k sobě stále více bezohlední a nepřejícní.

V rámci praxe na přestupkovém oddělení byly zjištěny nedostatky v rámci rozhodovací přestupkové praxe, které jsou uvedeny v poslední kapitole. Návrhová řešení představují

možnosti jejich prevence, zmírnění či odstranění. Ve většině případů se jedná o zákonné změny, které by ale jistě byly vhodným východiskem při řešení mnohých problémů.

Aktuálním tématem pro letošní rok 2012 je zřízení centrálního registru přestupků, který přinese pozitiva při rozhodování o přestupcích a jejich trestání, díky kterému se budou přestupky postupně sčítat a referenti budou mít k dispozici informace, zda konkrétní pachatel již nějaký přestupek spáchal.

Druhým nejvýraznějším problémem je placení pokut ze strany sociálně slabších. Výhodným řešením je uzákonění obecně prospěšných prací. Konkrétně pro město Zábřeh by tyto služby mohl poskytovat EKO Servis s.r.o. Nejdříve by se musely tyto obecně prospěšné práce uzákonit, což opět představuje zdlouhavou cestu.

Návrhová řešení byla prezentována komisi Městského úřadu Zábřeh, kterou tvořili personalistka, právník, tajemnice, vedoucí odboru občanskosprávního a vedoucí přestupkového oddělení. Komisi velmi zaujal návrh odpracování pokut v rámci obecně prospěšných prací, které by zajišťovala zmíněná firma EKO Servis s.r.o., jenž je ve vlastnictví města.

Myslím si, že práce je přínosem jak pro mě jako autorku samotnou (seznámila jsem se s problematikou rozsáhlosti a neucelenosti legislativy i s výkonem přestupkové praxe města Zábřeh), pro čtenáře, kterého práce zaujme a bude se chtít dozvědět podrobnosti o přestupcích, konkrétně o přestupcích řešených na úseku ORP Zábřeh, tak i pro samotné město v případě, že by došlo k uzákonění alespoň nejpodstatnějších návrhů na zlepšení výkonu přestupkové praxe (registr již schválen je, už jen počkat, zda budou v budoucnu navrženy a schváleny i obecně prospěšné práce).

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literatura:

- [1] ČERNÝ, Jan et al., 2006. *Přestupkové řízení*. Vyd. 10. Praha: Linde. ISBN 80-7201-623-7.
- [2] HENDRYCH, Dušan et al., 2006. *Správní právo: Obecná část*. Vyd. 6. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-442-2.
- [3] HENDRYCH, Dušan et al., 2009. *Správní právo: Obecná část*. Vyd. 7. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-049-2.
- [4] JEMELKA, Luboš et al., 2009. *Správní řád: komentář*. Vyd. 2. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-157-4.
- [5] KADEČKA, Stanislav et al., 2003. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck. ISBN 8071797944.
- [6] KLÍMA, Karel et al., 2006. *Státověda*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o. ISBN 80-86898-98-9.
- [7] KOUDELKA, Zdeněk et al., 2009. *Komentář: Zákon o obcích (obecní zřízení)*. Vyd. 4. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-760-7.
- [8] MATES, Pavel et al., 2008. *Základy správního práva trestního*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7179-806-4.
- [9] ŠLAUF, Václav et al., 2001. *Správní řád: Komentář*. Vyd. 9. Praha: Linde. ISBN 80-7201-303-3.
- [10] *Zákony v/2011: sborník úplných znění zákonů pro státní správu, veřejnou správu a školství k 1. 1. 2011*, 2011. Český Těšín: PORADCE, s.r.o. ISBN 1802-8306.

Internetové zdroje:

- [11] BUSINESS CENTER.CZ. *Správní řád. Správní řád* [online]. ©1998-2012 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/

- [12] BUSINESS CENTER.CZ. Zákon o přestupcích. *Zákon o přestupcích* [online]. ©1998-2012 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/>
- [13] CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. Obce s rozšířenou působností. *RISY.cz - Obce s rozšířenou působností - ORP - Olomoucký kraj* [online]. ©2010-2011 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/olomoucky-kraj/verejna-sprava/spravni-cleneni/obce-s-rozsir-pusobnosti/>
- [14] ČESKÝ ROZHLAS. Český rozhlas - Zprávy. *Ministr Pospíšil představil centrální registr přestupků - Zpravodajství (Český rozhlas)* [online]. 2011-12-28 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/spolecnost/_zprava/ministr-pospisl-predstavil-centralni-registr-prestupku--995614
- [15] ČESKÝ ROZHLAS. Český rozhlas - Zprávy. *Přestupky se budou sčítat, drobní zloději tak neuniknou trestu - Zpravodajství (Český rozhlas)* [online]. 2012-02-15 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/spolecnost/_zprava/ministri-schvalili-centralni-registr-prestupku--1019017
- [16] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností (2001 až 2010). *4030-11, Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností - SO ORP - Olomoucký kraj | ČSÚ* [online]. 5. 12. 2011 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/4030-11-r_2011-11000
- [17] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Veřejná databáze ČSÚ. *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. [cca. 2011] [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?uroven=0&parhod_id0=74855&cislotab=UAP6020PU_OB1.198&verze=0&voa=tabulka
- [18] EKO SERVIS ZÁBŘEH S.R.O. Váš partner pro služby, ekologii a životní prostředí. *EKO servis Zábřeh*. [online]. ©2010-2012 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://www.ekozaabreh.cz/>
- [19] INFORMAČNÍ SERVIS PRO TERARISTIKU A HERPETOLIGII. Zákon č. 246/1992 Sb. "Na ochranu zvířat proti týrání" - ČSTH. *Česká společnost pro te-*

- raristiku a herpetologii v Praze (ČSTH)* [online]. ©2000-2003, poslední aktualizace: 3.4.2003 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://csth.teraristika.cz/csth/zakon246.htm>
- [20] INSTITU PRO VEŘEJNOU SPRÁVU PRAHA. Slovník nejčastěji používaných pojmů ve veřejné správě. *Slovník nejčastěji používaných pojmů ve veřejné správě* [online]. ©2008-2012 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://svs.institutpraha.cz/index.php?page=slovník&id=470>
- [21] KRAJSKÁ SPRÁVA ČSÚ V OLOMOUCI. Mapa SO ORP Zábřeh. *Mapa SO ORP Zábřeh | ČSÚ v Olomouci* [online]. ©2012, poslední aktualizace 8. 2. 2012 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://www2.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/mapa_so_orp_zabreh
- [22] NAKLADATELSTVÍ SAGIT, A.S. Sbíрка zákonů. *SBÍRKA ZÁKONŮ - ZÁKON ze dne 13. června 2002 o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností Obce s pověřeným obecním úřadem - Sbíрка zákonů - Sagit* [online]. ©1996-2012 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb02314&cd=76&typ=r>
- [23] MĚSTO ZÁBŘEH. Organizační struktura města Zábřeh. *Zabreh - Organizační struktura města Zábřeh* [online]. ©2009, poslední aktualizace 01. 03. 2012 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.zabreh.cz/mesto-zabreh/organizacni-struktura>
- [24] MĚSTO ZÁBŘEH. Organizační struktura - Struktura MěÚ Zábřeh. *Zabreh - Struktura MěÚ Zábřeh - Organizační struktura* [online]. ©2009 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.zabreh.cz/mestsky-urad/organizacni-struktura>
- [25] MĚSTO ZÁBŘEH. OZV a opatření obecné povahy. *Zabreh - OZV a opatření obecné povahy* [online]. ©2009 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://meu.zabreh.cz/mesto-zabreh/obecne-zavazne-vyhlaskey/10302-obecne-zavazne-vyhlaskey->
- [26] MEZIKULTURNÍ DIALOG... SPOLEČNĚ NAPŘÍČ KULTURAMI. *Ústava České republiky*. ©2012 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.mezikulturnidialog.cz/res/data/010/001225.pdf>

- [27] MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, hlavního města Prahy a krajů: Metodická pomůcka*. [cca. 2006] [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sprava/mistni/dokumenty/pravidla.pdf>
- [28] OBEC KOLŠOV. Závazná vyhláška pobíhání psů: Obecně závazné vyhlášky a nařízení: Obec Kolšov. *Obec Kolšov: Oficiální web* [online]. [cca 2012] [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://kolsov.zabrezsko.cz/zavazna%2Dvyhlaska%2Dpobihani%2Dpsu/d-1007/p1=62>
- [29] OFICIÁLNÍ STRÁNKY OBCE ROVENSKO. Obecně závazné vyhlášky. *Oficiální stránky Obce Rovensko - Obecně závazné vyhlášky* [online]. ©2012 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://www.rovensko-morava.cz/obecni-urad/obecne-zavazne-vyhlasky-2/>
- [30] POSTŘELMOV – OFICIÁLNÍ WEB. Obecně závazné vyhlášky a nařízení: Obec Postřelmov. *Obec Postřelmov* [online]. [cca 2012] [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://postrelmov.zabrezsko.cz/obecne%2Dzavazne%2Dvyhlasky%2Da%2Dna-rizeni/ds-1460/p1=2433>
- [31] VLÁDA ČR. Registr přestupků dostal od vlády zelenou. *Registr přestupků dostal od vlády zelenou | Vláda ČR* [online]. 15. 2. 2012 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/registr-prestupku-dostal-od-vlady-zelenou-93002/>

Další zdroje:

- [28] Interní zdroj – rozhovory s referenty přestupkového oddělení MěÚ Zábřeh
- [29] Interní zdroj – dokumenty přestupkového oddělení (statistiky o přestupcích)

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČNR	Česká národní rada
FO	fyzická osoba
MěÚ	městský úřad
MO	minulé období
ORP	obec s rozšířenou působností
OZV	obecně závazná vyhláška
PO	právnícká osoba
VHP	výherní hrací přístroj

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Mapa okresů Olomouckého kraje (Centrum pro regionální rozvoj ČR, Obce s rozšířenou působností, 2010 – 2011)	34
Obrázek 2 – Mapa ORP Zábřeh (Krajská správa ČSÚ v Olomouci, Mapa SO ORP Zábřeh, 2012)	35

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Vývoj počtu přestupků došlých během roku za období 2006 – 2011 [vlastní zpracování dle tabulky 1]	44
Graf 2 – Množství nezpracovaných přestupků za období 2006 – 2011 [vlastní zpracování dle tabulky 1]	46
Graf 3 – Vývoj počtu porušení obecně závazných vyhlášek za období 2006 – 2011 [vlastní zpracování dle tabulek 2 - 6]	56
Graf 4 – Vývoj množství přestupků nezletilých za období 2006 – 2011 [vlastní zpracování dle tabulek 2 - 6]	63
Graf 5 – Vývoj počtu přestupků nezletilých za období 2006 – 2011 podle druhů přestupků [vlastní zpracování dle tabulek 2 – 6].....	64

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Vybrané ukazatele množství řešených přestupků za vybrané roky [29, vlastní zpracování]	43
Tabulka 2 – Množství přestupků a výše sankcí v Kč za období 2006 – 2011 [29, vlastní zpracování]	47
Tabulka 3 – Množství řešených přestupků za r. 2006 [29, vlastní zpracování].....	48
Tabulka 4 - Množství řešených přestupků za období 2007 a 2008 [29, vlastní zpracování]	50
Tabulka 5 – Množství řešených přestupků za období 2009 a 2010 [29, vlastní zpracování]	52
Tabulka 6 – Množství řešených přestupků za r. 2011 [29, vlastní zpracování].....	54

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I Vzor veřejnoprávní smlouvy MěÚ Zábřeh

PŘÍLOHA P I: VZOR VEŘEJNOPRÁVNÍ SMLOUVY MĚÚ ZÁBŘEH

Veřejnoprávní smlouva

Uzavřená mezi níže uvedenými smluvními stranami:

1. Město

zastoupeno starostou města

se sídlem v

IČO

a

2. Obec

zastoupena starostou obce

se sídlem v

IČO

Článek I. Úvodní ustanovení

Na základě usnesení Rady města, ze dne, usnesení Zastupitelstva města, č. usnesení, ze dne, a dále usnesení Zastupitelstva obce, č. usnesení, ze dne, se obě smluvní strany dohodly na uzavření této veřejnoprávní smlouvy.

Článek II. Předmět smlouvy

V souladu s ustanovením § 63 Zákon č 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, bude město namísto orgánů obce vykonávat v jejím správním obvodu přenesenou působnost svěřenou orgánům obce na úseku projednávání pře-
stupků proti pořádku ve státní správě ve věcech, které jsou jim svěřeny, přestupky proti
pořádku v územní samosprávě, přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti majet-
ku, jakož i přestupky proti občanskému soužití, a to podle Zákona č. 200/1990 Sb., o pře-
stupcích, ve znění pozdějších předpisů, pokud nebyly spáchány porušením zvláštních
právních předpisů o provozu na pozemních komunikacích.

Článek III. Smluvní rozsah výkonu přenesené působnosti

Město bude vykonávat ve správním obvodu obce přenesenou pů-
sobnost svěřenou obci zákonem podle § 53 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích,
v platném znění.

Článek IV. Úhrada nákladů

1.) Obec se zavazuje uhradit městu náklad spojené s výkonem pře-
nesené působnosti dle ustanovení čl. II. a III. této smlouvy. Dohodnutá výše nákladů činí
1.000,00 Kč (slovy: „jedentisíckorunčeských“) za každý přestupek, spáchaný podezřelým
s trvalým pobytem v obci, a dále za každý přestupek, který bude oznámen
městu a k jehož projednání by jinak bez uzavření této smlouvy byla příslušná obec .
. Za jeden přestupek se pro účely náhrady náklad považuje jeden přestupek (jedna
skutková podstat přestupku), z něhož bude podezřelá jedna osoba, a to pokud bude zaháje-
no řízení o přestupku nebo bude věc řešena v příkazním řízení, či bude ve věci konáno
společné řízení. Město bude projednávat i přestupky spáchané na jeho území

v případě, že podezřelý má trvalý pobyt na území obce Vzniknou-li při vyřizování přestupku nutné vícenáklady, budou připočítány k požadované částce.

2.) Smluvní strany se touto veřejnoprávní smlouvou dohodly, že takto dohodnutá výše ceny nákladů, spojených s výkonem přenesené působnosti dle ustanovení čl. II. a III. a bodu 1.) čl. IV. této veřejnoprávní smlouvy, je pro tyto smluvní strany závazná v období od data, ke kterému rozhodnutí Krajského úřadu kraje o udělení souhlasu s uzavřením této veřejnoprávní smlouvy nabude právní moci, do

3.) Smluvní strany se dále touto veřejnoprávní smlouvou dohodly, že pro období od do upraví formou nedílného písemného dodatku k této smlouvě změnu výše ceny nákladů, spojených s výkonem přenesené působnosti dle ustanovení čl. II. a III. a bodu 1.) čl. IV. této veřejnoprávní smlouvy.

4.) Obec se zavazuje uhradit městu náklady spojené s výkonem přenesené působnosti dle ustanovení čl. II. a III. této smlouvy.

Dohodnutá výše nákladů činí pro období od data, ke kterému rozhodnutí Krajského úřadu kraje o udělení souhlasu s uzavřením této veřejnoprávní smlouvy nabude právní moci, do, 1.000,00 Kč (slovy: „jedentisíckorunčeských“), za každý přešupek, spáchaný podezřelým s trvalým pobytem v obci, a dále za každý přešupek, který bude oznámen městu a k jehož projednání by jinak bez uzavření této smlouvy byla příslušná obec Za jeden přešupek se pro účely náhrady nákladů považuje jeden přešupek (jedna skutková podstata přestupku), z něhož bude podezřelá jedna osoba, a to pokud bude zahájeno řízení o přestupku nebo bude věc řešena v příkazním řízení, či bude ve věci konáno společné řízení. Město bude projednávat i přešupky spáchané na jeho území v případě, že podezřelý má trvalý pobyt na území obce Vzniknou-li při vyřizování přestupku nutné vícenáklady, budou připočítány k požadované částce.

5.) Vyúčtování úhrady nákladů za kalendářní měsíc, ve kterém bude výkon přenesené působnosti na úseku projednávání přestupků pro obec uskutečňován, provede město vždy k poslednímu dni příslušného kalendářního měsíce. Faktury na úhradu nákladů budou mít splatnost do 10 kalendářních dnů ode dne vystavení faktury městem

6.) Správní poplatky a pokuty uložené při výkonu správního řízení vykonávaného orgánem města ve správním obvodu obce na základě této smlouvy jsou příjmem města

Článek V. Společná ustanovení

1.) Tato smlouva se uzavírá podle ustanovení § 159 – 170 Zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

2.) Tato smlouva se uzavírá na dobu určitou, a to do Lze ji ukončit písemnou dohodou smluvních stran.

3.) Smlouva je uzavřena a nabývá platnosti dnem, kdy rozhodnutí Krajského úřadu kraje o udělení souhlasu s jejím uzavřením této smlouvy nabude právní moci.

4.) Smluvní strany zveřejní text veřejnoprávní smlouvy bezodkladně po jejím uzavření na úředních deskách svých úřadů nejméně po dobu 15 kalendářních dnů a zašlou ji krajskému úřadu k zveřejnění ve Věstníku právních předpisů kraje.

5.) Jakékoliv změny této veřejnoprávní smlouvy lze uskutečnit pouze písemnými oboustranně podepsanými, očíslovanými, nedílnými dodatky k této smlouvě a pouze za udělení souhlasu Krajského úřadu kraje s takto vyhotoveným dodatkem, přičemž takový dodatek je uzavřen a nabývá platnosti dnem, kdy rozhodnutí Krajského úřadu kraje o udělení souhlasu s jeho uzavřením nabude právní moci.

6.) Smluvní strany zveřejní text veřejnoprávní smlouvy bezodkladně po jejím uzavření na úředních deskách svých úřadů nejméně po dobu 15 kalendářních dnů.

7.) Po dobu platnosti této smlouvy zveřejní smluvní strany na úředních deskách svých obecních úřadů informaci o uzavření této veřejnoprávní smlouvy a o jejím předmětu.

8.) Přílohou této veřejnoprávní smlouvy je Usnesení Rady města, č., ze dne, Usnesení Zastupitelstva města, č., ze dne, Usnesení Zastupitelstva obce, č., ze dne, a dále pravomocné rozhodnutí Krajského úřadu kraje o udělení souhlasu s uzavřením veřejnoprávní smlouvy.

9.) Tato smlouva se vyhotovuje ve třech stejnopisech s platností originálu, přičemž jeden stejnopis obdrží město, jeden stejnopis obdrží obec a jeden stejnopis obdrží Krajský úřad kraje spolu se žádostí o souhlas s uzavřením této veřejnoprávní smlouvy.

V, dne

V, dne

.....

.....

starosta

starosta